

Matyu

I Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst i Sulat Matyu

Kafaglabat i libru sulat Matyu

Libru ani sulat Matyu, satu di dad sfalò lwe gal dek Dyisas, na sulatan ani di là fa falmo i dad to di Roma i syudad Dyérusalém. Di bang Dyisas dini di tah tanà, i dad banwe i dad to Dyu nagot i dad to Roma. I gumdatah mdà di Roma magot i dad to Dyu. Na ani duen dee dad sundalu mdà di Roma mnè di banwe i dad Dyu.

Too malima kagkah i dad Dyu, du dek ale i gumdatah fbayad fafil tanàla klit fali di gubirnu di banwe Roma. Na dekan dademe di dad to Dyu mwè bayad buhis, na taman dademela dad Dyu dmuen dale, na matnù kaflabèla du fdatahla bayad galla nwè.

Matyu satu to di dad gal mwè bayad buhis. Kabay di klak Dyisas kenen du fye mlalò kenen, balingan tnagak i nimoan na laloan.

I libru sulat Matyu ani, sulatan di dademen dad Dyu. Tnulenan ale gablà di dad tdò na i dad mgimò Dyisas. Toon fbangal di dale, Dyisas, to mdà di banwe Nasarét, i too glut Mgalék Dwata santulen Mosis na dad tugad Dwata di sulatla. Du sulatla i fakang Dwata di muna fa feben i To Mgalékan dini di tah tanà, du mebe i dad to Dyu na falwà dale. Na i dad Dyu toola fanden kdohò Dwata fakangan di dale, na fatanla i To Mgalékan. Taman sulat Matyu libru ani du fye faglut dad Dyu Dyisas i too glut To Mgalék Dwata mebe dale.

I dad gutambul Dyisas Krayst, i To Mgalék Dwata mebe i kagotan

(Luk 3:23-38)

1 ¹Ani gugsulat i gutambul Dyisas Krayst, i bel Harì Dabid, na i bel Abraham di muna fa.

²Abraham i mà Isaak, Isaak i mà Dyékok, Dyékok i mà Dyuda na dad flanakan, ³Dyuda i mà Féris na Sérah, na i yèla dunan Tamar. Féris i mà Hésron, Hésron i mà Ram, ⁴Ram i mà Aminadab, Aminadab i mà Nason, Nason i mà Salmon, ⁵Salmon i mà Boas, na i yê Boas

dunan Rahab, Boas i mà Obéd, na i yê Obéd dunan Ruth. Obéd i mà Dyési,

⁶Dyési i mà Harì Dabid, Dabid i mà Solomon, na i yê Solomon dunan i yaan Uraya. ⁷Solomon i mà Rihoboam, Rihoboam i mà Abadya, Abadya i mà Asa, ⁸Asa i mà Dyihosafat, Dyihosafat i mà Dyoram, Dyoram i mà Usaya, ⁹Usaya i mà Dyotam, Dyotam i mà Ahas, Ahas i mà Hésékaya, ¹⁰Hésékaya i mà Manasi, Manasi i mà Amon, Amon i mà Dyosaya, ¹¹Dyosaya i mà Dyékonaya na dad flanekan lagi. Di bang atù i kagakfè na kgebe i dad to mdà di banwe Israél ditù di banwe Babilon.

¹²Di kakella di Babilon, mngà Dyékonaya, na i tingaan dunan Saltiyél. Na Saltiyél i mà Sorubabél, ¹³Sorubabél i mà Abayud, Abayud i mà Ilaykim, Ilaykim i mà Asor, ¹⁴Asor i mà Sadok, Sadok i mà Akim, Akim i mà Ilayud, ¹⁵Ilayud i mà Éliasar, Éliasar i mà Matan, Matan i mà Dyékob, ¹⁶Dyékob i mà Dyosif, i yaan Méri, yê Dyisas i dnagitla Krayst, i To Mgalék Dwata.

¹⁷Na masdagub nun sfalò fat gumastugad i bel mdà di ku Abraham kel di ku Harì Dabid. Na mdà di ku Harì Dabid kel di kgebe i dad to mdà di Israél salu di Babilon, sfalò fat gumastugad i bella. Na mdà di kgebe dale salu di Babilon kel di ksut Krayst, i To Mgalék Dwata, nun sfalò fat gumastugad i bella.

I ksut Dyisas Krayst

(Luk 2:1-7)

¹⁸Ani i santulen gablà di ksut Dyisas Krayst. Yéan, Méri, bliwal satu to dnagit Dyosif, bay di là ale fa sdeme gadean tamaltien kenen fagu di Mtiu Tulus Dwata. ¹⁹Na du Dyosif i to matlu, laan mayè ku fyaan Méri di muna i dee dad to, taman én fandaman, kahan Méri di landè to gmadè dun. ²⁰Kabay di slengan faldam ani, gkudang kenen, na nun kasaligan Dwata msut di kenen fagu di knan, na manan, “E Dyosif, bel Harì Dabid, nang ge likò fasdeme ku Méri, du i kaltienan fagu sa di Mtiu Tulus. ²¹Mngà kenen lagi kadang, na i dagitam kenen, Dyisas, du kenen i to falwà i dad ton mdà di dad salàla.”

²²Na mkel kdee ani, du fye gdohò i gman Dwata fagu di satu tugadan, manan, ²³“Nun kadang satu sawang libun maltien, na mngà kenen lagi. Na én katlola kenen, Imanyuél.” I gumtatek Imanyuél, dunan, “Tadini Dwata samnagin di gito.” ²⁴Taman di kukat Dyosif nimenan i dek kasaligan Dwata na fasdeme ku Méri. ²⁵Kabay laan nutik Méri kel di ksut tingaan lagi. Na di ksut tingaan, én dagit Dyosif dun, Dyisas.

I klaudy dad to fulung meye i kagu dad blatik di Bétléhém

2 ¹Na déen gusut Dyisas di tukay lunsud Bétléhém glam di banwe Dyudiya di bang i kagot Harì Hérod i banwe Dyudiya. Kafnge

ksut Dyisas nun dad to too fulung meye kagu i dad blatik kel di syudad Dyérusalém mdà di banwe di gusut i duh. Na manla, ²“Tanè gumnè i tingà falami sut, én mgimò kadang harì i dad Dyu? Tateenmi di gusut i duh i blatik ilè kakelan. Taman salu gami dini du mangamfù di kenen.”

³Na di kaklinge Harì Hérod tasut satu falami harì, too msamuk i nawan kel di kdee dad to di kagotan déén di Dyérusalém. ⁴Na én nimoan, fastifunan dad ganlal di kafaglut i dad Dyu, dunan i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad to tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na snalekan ale ku tanè gusut Krayst, i To Mgalék Dwata. ⁵Na manla, “Déén di tukay banwe dnagit Bétléhém glam di banwe Dyudiya, du ani sulat i tugad Dwata, manan,

⁶‘Ge Bétléhém, i tukay lunsud di banwe Dyudiya,
balù too tukay ge too mdatah ge di kdee banwe di Dyudiya,
du déén di ge kadang gumdà i satu ulu,
na kenen mifat i dad togu, dad bel Israél.’ ”

⁷Na di kaklinge Harì Hérod i gusut Krayst, fatlon i dad to too fulung meye i kagu dad blatik di landè to gmadè dun, du snalekan ale ku kilen ksut i blatik. ⁸Kgadean dun, dekan ale ditù di Bétléhém, manan, “Mdà gamu na tooyu fanngabal i tingà én. Na ku teenyu kenen, samfulè gamu dini du fgadèyu deg i gusablaan, du fye salu agu ditù du mangamfù di kenen.”

⁹Na di kaklingela i gman Harì Hérod, mdà ale. Na teenla i blatik tateenla ditù di gusut i duh magu gsen di munala kel di kfanakan déén di tah i sablà gumnè i tingà. ¹⁰Di kitela i blatik, too ale lehew! ¹¹Kakella di gumnè teenla i tingà di saféd i yéan Méri, na lkuad ale di munan du mangamfù ale di kenen. Na nukalla dad mabtas nebela du bléla di tingà, dunan blawen, na dad mabtas fangbun dnagit insénso na mira. ¹²Kafnge én, mulè ale di banwela, bay mahal dalanla mulè du tafgadè Dwata di dale fagu di kna na fye ku nang ale samfulè di ku Harì Hérod.

I kila ale Dyosif di banwe Idyif

¹³Na di kakubu i dad to fulung meye kagu dad blatik, nun kasaligan Dwata lêman msut di ku Dyosif fagu di kna, na manan, “Mték ge, nebem i tingà na yéan, na mila gamu ditù di banwe Idyif, na mnè gamu ditù, du fan fanngabal Harì Hérod i tingà ani du fnatin. Silang gamu mulè ku mangu di gamu.”

¹⁴Na taman mték Dyosif na neben i tingà na yéan, du mdà ale di butang én salu ditù di Idyif. ¹⁵Na mnè ale déén kel di kfati Harì Hérod. Na fagu déén gdohò i gman Dwata fagu di satu tugadan, manan, “Tlogu tingàgu lamwà fdu di banwe Idyif.”

¹⁶Na di kaglabat Harì Hérod mafgaw kenen du mdà di nimò dad to fulung meye kagu dad blatik, too kenen flabè. Taman dekan i dad ton

fnati kdee dad ngà lagi falami sut kel di lwe fali i ktuala mnè di banwe Bétlèhém na di dademe banwe mdadong déén. Laloan i gman dad to fulung meye kagu dad blatik ku tan i klo mdà di ksut i blatik, du én gugmadean kalnawa tingà fafatin. ¹⁷Na mdà di kfati i kdee dad ngà ani too gdohò i gman Dwata fagu di tugadan Dyérimaya, manan,

¹⁸“Nun linge to di banwe Rama
kamwak na mlanu.
Nngel Rakél i dad ngaan,
na landè gamlala nawan,
du tamati dad ngaan.”

I kulé ale Dyosif fdu di banwe Idyif

¹⁹Kafnge i kfati Hari Hérod nun kasaligan msut di ku Dyosif déén di Idyif fagu di kna, na manan, ²⁰“Mték ge, nebem i tingà na yéan, na samfulè gamu di banwe Israél, du tamati i dad to mayè mati i tingà.”

²¹Na taman mték Dyosif, na neben i tingà na yéan mulè di banwe Israél. ²²Kabay di kaklinge Dyosif, na én tlas ku Hari Hérod magot i banwe Dyudiya dunan i tingaan Arkilas, likò kenen mnè ditù di Dyudiya. Na mdà di kafngewe Dwata kenen fagu di kna, baling ale salu di banwe Galili. ²³Na i gumnèla di Galili, dunan i tukay lunsud dnagit Nasarét. Na ani kagdohò i gman Dwata fagu di tugadan, manan, “I katlola kenen, to mdà di Nasarét.”

Dyan Gal Munyag

(*Mark 1:1-8; Luk 3:1-18; Dyan 1:19-28*)

3 ¹Na di file fali kubu, nun to dnagit ku Dyan Gal Munyag kel di banwe landè to mnè déén glam di banwe Dyudiya na tdoan i dad to salu déén di kenen. ²Na manan, “Msal gamu na tnagakyu dad sasè nimòyu, du tamdadong i kagot Dwata.” ³Na Dyan ani i santulen Dwata fagu di tugadan Isaya di muna fa, manan,

“Nun to tamlo di banwe landè to mnè déén, manan,
‘Fatlagadyu i dalan i Amu,
na tanluyu i gumagun.’”

⁴Na i klaweh lsak Dyan dunan i bul kamél nanem, na i galingan kindal lmanaf. I knaanan tlangas na ttab. ⁵Na dee dad to gal salu di kenen mdà di syudad Dyérusalém, na mdà di dademe banwe glam di banwe Dyudiya, na mdà di dad banwe mdadong di yéél Dyordan. ⁶Na tulenla kenen i dad salàla, na bnunyag ale Dyan di bong yéél Dyordan.

⁷Kabay di kiten nun dee dad to mdà di lwe bung fnaglut i dad Dyu dnagit Farisi na Sadusi fdadong di kenen du fan fbunyag, manan di dale, “Tay gamu! Salngad gamu i dad ulad mila mdà di lifoh. Simto kè tmulen gamu galwà gamu di flayam blé Dwata ku alò gamu fbunyag? ⁸Ku tamsal

gamu, fiteyu i ksalyu di dad salàyu fagu di fye nimòyu. ⁹Nangyu man, ‘Balù ku là gami msal là gami gakuf di flayam blé Dwata, du gami bel Abraham.’ Tulengu gamu i kaglutu, balù mdà di dad batu ani gagan Dwata mimò bel Abraham ku kayean tamlas gamu. ¹⁰Na i kukum Dwata too mdadong. Ku fkahito di to mbek kayu, tadéén i balyungan di foon i kayu, du tagatlagad mbek kdee kayu là munge fye bunge, na bat di lifoh.

¹¹“I kbunyaggu ani fagu di yéél du ilè tamsal gamu, bay nun to tmadol deg too mdatah fa di deg, taman là agu gablà mebe i talumfaan, du too agu mdanà di kenen. I kbunyagan gamu fagu di Mtiu Tulus na di lifoh. ¹²Na santanin dad to tlu na sasè salngad fali tnaaf. Tanagotan i taaf du tmaaf, na i fali tamagtaaf busekan di folan, bay i kdee afa snakufan di lifoh landè kfatín.”

I kafbunyang Dyisas

(Mark 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³Na salu Dyisas di yéél Dyordan fdu di banwe Galili, du fbunyang ku Dyan. ¹⁴Kabay fan là mayè Dyan munyang kenen, na manan, “Gablà ku ge munyang deg. Kan ku ge baling fbunyang di deg?”

¹⁵Na tmimel Dyisas, manan, “Faloham i nimòta ani, du fye gimenta i kdee knayè Dwata.” Taman nagin Dyan i knayean, na bnunyagan Dyisas.

¹⁶Na di kafnge munyang, matun Dyisas mdà di yéél. Na mgukà i langit na teenan i Tulus Dwata fdanà na mdaf di kenen gambet abun. ¹⁷Na nun talù mdà di langit, manan, “Ani tingàgu, toogu kando na too fye nawagu kenen.”

I ktilew Satanas ku Dyisas

(Mark 1:12-13; Luk 4:1-13)

4 ¹Na kafnge én, nebe Tulus Dwata Dyisas salu di banwe landè to mnè déén, du fye tnilew kenen Satanas. ²Na di fat falò duh na butang là kmaan Dyisas, taman too bitil kenen. ³Na fdadong di kenen Satanas du tnilewan, na manan, “Ku ge Tingà Dwata, fanbalingam fan dad batu ani.”

⁴Kabay tmimel Dyisas, manan, “Nun gsulat di Tnalù Dwata, manan, ‘Ise ku alò knaan gamto i to, bay lê gamto i kat talù man Dwata.’”

⁵Kafnge én, nebe Satanas Dyisas di syudad Dyérusalém na ftadagan kenen di sen tah i Bong Gumnè Dwata. ⁶Na manan di kenen, “Ku ge Tingà Dwata, na kamyaf ge mdà dini, du nun gsulat di Tnalù Dwata, manan, ‘Dek Dwata i dad kasaliganan mifat ge.

Snilungla ge i dad kmalla, du fye là gtudà di batu i bliam.’”

⁷Kabay tmimel Dyisas, manan, “Nun lê gsulat di Tnalù Dwata, manan, ‘Nangam tnilew Amum Dwata.’”

⁸Na lêman nebe Satanas kenen ditù di satu too mdatah bulul, na fiten kenen i kdee banwe nagot i dad to di tah tanà na i bong kafyela.

⁹Na manan di ku Dyisas, “Blégu di ge i kdee teenam ani ku lkuad ge du mangamfù di deg.”

¹⁰Kabay tmimel Dyisas, manan, “Nang ge dini Satanas! Gsulat di Tnalù Dwata,

‘Fngangfuam Amum Dwata,
na kenen alò i nimenam.’ ”

¹¹Na tngak kenen Satanas, na nun dad kasaligan Dwata salu di kenen du nifatla.

I katbù nimò Dyisas

(Mark 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹²Na di kaklinge Dyisas tabnilanggùla Dyan Gal Munyag, samfulé kenen di banwe Galili. ¹³Kabay là kenen mnè di Nasarét, bay mili kenen di satu lunsud dnagit Kafernaum di kilil i bong lanaw Galili mdadong di dad banwe Sibulun na Néftali. ¹⁴Na fagu di knean déén, gdohò i gman Dwata fagu di tugadan Isaya, manan,

¹⁵“I dad banwe Sibulun na Néftali,
dunan i gumnè i dad to ise Dyu,
mdadong di lanaw Galili
di faltù i yéél Dyordan.

¹⁶Na i dad to déén,
balù tagnè ale mnè di gukmifun,
tamite ale i bong kalwa.
Balù mlo ale mnè di kakifu i fati,
tanun kagalwàla.”

¹⁷Na mdà di bang én, tambù Dyisas tamdò, manan, “Msal gamu, na tngakyu i dad sasè nimòyu du tamdadong i kagot Dwata.”

I kalék Dyisas i fat to gal mwè nalaf

(Mark 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸Na satu duh magu Dyisas di kilil i bong lanaw Galili, na teenan lwe lagi saflanek, Simon i dnagitla Fiter na Andru. Mukut ale di lanaw, du ale i dad to gal mwè nalaf. ¹⁹Na man Dyisas di dale, “Magin gamu deg, du balù ani galyu nimò meye nalaf, tdòta gamu meye i dad to du fye mlalò ale deg.” ²⁰Na di kmanan ani, tagakla i fukutla, na magin ale kenen.

²¹Na di slengla magu teen Dyisas lwe lagi saflanek dnagit Dyém na Dyan, i dad ngà Sébidi. Déén ale di awengla magin i màla. Tambél ale i fukutla. Na di kite Dyisas dale tlon ale du faginan, ²²na tngakla awengla na màla du magin ale ku Dyisas.

I katdò Dyisas di dad banwe di Galili

(Luk 6:17-19)

²³Na lamngab ale Dyisas di dad banwe glam di Galili, du tamdò kenen di dad gal gusatdò dad Dyu i Fye Tulen gablà di kagot Dwata. Na fanguléan kdee bung tduk i dad to na dad gukulang i lawehla. ²⁴Na too mbel i santulen gablà di kenen di klamang banwe Sirya, taman nebela di kenen i kdee dad to nun dad sahal bung tduk, na dad to maflayam du mdà di sasè katduk, na dad to nun busaw, dad to bnabuy, na dad to là galyak lawehla, na fangulé Dyisas i kdeela. ²⁵Na too dee dad to mlalò kenen, dademe mdà di Galili, na mdà di dad sfalò banwe dnagit Dikafolis, na dademe mdà di syudad Dyérusalém na mdà di klamang Dyudiya na dademe mdà di dad banwe di faltù i bong yéél Dyordan.

I katdò Dyisas di tah bulul

(Luk 6:20-23)

5 ¹Na satu duh, di kite Dyisas i kdee dad to, mnagad kenen di bulul, na ditù gusudengan. Na stifun di safédan i dad to gal mlalò kenen. ²Na tambù kenen tamdò dale, manan,
³“Nun kafye i dad to dmiè là ale gmagan mlalò Dwata ku ise mdà di tabengan,
 du gakuf ale di kagotan.
⁴Nun kafye i dad to mliù,
 du nlala ale Dwata.
⁵Nun kafye i dad to fdanà i ktola,
 du gdawatla i tafakang Dwata di dale.
⁶Nun kafye i dad to bitil na malinum i katlu Dwata,
 du fabsolan ale kadang.
⁷Nun kafye i dad to kamdo i dademela to,
 du kando ale Dwata.
⁸Nun kafye i dad to matlu i nawala,
 du site ale kadang Dwata.
⁹Nun kafye i dad to smafye i dademela to,
 du matlo ale dad ngà Dwata.
¹⁰Nun kafye i dad to fanlayam mdà di matlu nimòla,
 du gakuf ale di kagot Dwata.
¹¹“Nun kafyeyu ku nadoy gamu i dad to, na fanlayam gamu, na ku dnalamla gamu di kdee bung sasè làyu nimò du mdà di ksatuyu di deg. ¹²Salngad ani i kaflayamla dad tugad Dwata di muna, taman too gamu flehew du bong untungyu kadang di langit.

Flingen Dyisas di kahì na salò i dad to Dwata
(*Mark 9:50; Luk 14:34-35*)

¹³“Gamu dad togu, di kagbolyu di dad to di tah tanà gambet gamu i kahì du gamu gumdà i kafye di dale. Kabay ku magwè i nem i kahì, talandè kibò fye fasfulê i neman. Na ku én knè i kahì talandè gukmamu dun, tatì alò bat na ndà i dad to.

¹⁴“Na di kagbolyu di dad to di tah tanà lê gamu gambet i salò. Ku fkahta di lunsud, ku ditù gugnean di tah i bulul là gbuni dun. ¹⁵Na i to mtam i salò, laan snukub dun. Bay ku ntaman i salò, toon fagfan gufkahan, du fye mite i kdee dad to. ¹⁶Salngad én gamu, tooyu fneng i salòyu di kdee dad to, du fye teenla dad fye nimòyu, na dnayenla i Màyu di langit.”

I tdò Dyisas gablà di kimen dad flalò Dwata

¹⁷Na man fa Dyisas, “Nangyu fandam ku i duengu salu dini di tah tanà, du kayègu fnang dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i tdò i dad tugadan. Làgu sa fnang, bay fitegu i glut kimen dun. ¹⁸Tulengu gamu i kaglutun, di klo i nun tanà na langit, landè lana di flalò Dwata balù tukay du mti gdohò i kdee. ¹⁹Na taman balù simto mlafà balù alò satu flalò Dwata, na léan tdò di demen dad to i klafà dun, mdanà kenen di kdee to di kagot Dwata di langit. Kabay ku simto mimen kdee flalò Dwata na tdoan di demen to i kimen dun, too kenen mdatah to di kagot Dwata di langit. ²⁰Taman mangu di gamu silang gamu gakuf di kagot Dwata ku mdatah fa i katluyu di katlu i dad to tamdò i flalò Dwata na i dad Farisi di kimenla i flalò Dwata.”

I tdò Dyisas gablà di kaflabè

²¹Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Talingeyu i gal tdò di dad to di muna fa, manan, ‘Nang gamu manò, na ku simto manò, nebeyu di gumukum du fye nukum.’ ²²Kabay ani mangu fa di gamu, balù simto to flabè i demen to gablà nukum di gal gumukumyu. Na lêman i to smilo i demen to, gablà nukum di dad mdatah mukum. Na lêman i to ku manan, ‘Landè kamu ge,’ du mdà di kalbutan satu to, gablà kenen fanlayam Dwata di lanaw lifoh.

²³“Taman ku tadéén ge di gudamsù di Dwata, na nun fanam blé di Dwata, bay nun gafaldamam salà tamgimoam di demem to, ²⁴funam tnagak i blém na mdà ge salu di to én na fnafyem klom samfulê du mlé i dsuam di Dwata.

²⁵“Na ku nun to fsalà ge na neben ge di usay fye ku funa gamu stulen alò gamu du fye gasil sulê di gusafyeyu di là gamu fa gafat di ganlal, du ku takel ge ditù, ken blén ge di to mukum du kenen gmadè ku tan kiboan

ge. Na i to mukum blén ge di dad fulis na i fulis fbilanggù ge. ²⁶Na tulengu gamu i kaglután, ku mkel ani di ge, silang ge galwà di bilanggù ku taftim bnayad i salaam.”

I tdò Dyisas gablà di klafà i yaan

²⁷Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Talingeyu i gal tdò manan, ‘Nang ge mlafà i yaanam.’ ²⁸Kabay ani mangu di gamu, balù simto to meye di satu libun ise yaanan na nibalan tagamsalà kenen du tanlafaan yaanan di fandaman. ²⁹Taman ku i matam kwanan mebe ge di kimò sasè, baling fye fa ku tanwilam na batam, du fye là ge fles mimò sasè. Fye fa ku lana satu matam na nun nawam landè sen, di sikof i laweham na baling ge bat di lanaw lifoh. ³⁰Na lêman ku i kmalam gsen di kwanan mebe ge di kimò sasè, baling fye fa ku kanlangam na batam, du fye là ge fles mimò sasè. Fye fa ku lana satu ael di laweham di sikof i laweham, bay baling ge gsalu di lanaw lifoh.”

I tdò Dyisas gablà di kakah i yaan

(Matyu 19:9; Mark 10:11-12; Luk 16:18)

³¹Na man Dyisas fa, “Na nun gal tdò di muna fa, ‘Balù simto to mkah i yaanan, là fakay ku laan blé di kenen i fafil gugmadè takahan kenen.’ ³²Kabay ani mangu di gamu, balù simto lagi mkah i yaanan i là mlafà kenen gamsalà di Dwata, du i kakahan kenen gumdà i yaanan mlafà kenen ku lêman mwè yaan i libun kahan. Na i lagi mwè i libun takah ani lê gakuf kenen di kagsalaan.”

I tdò Dyisas gablà di ksafà

³³Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Talingeyu i gal tdò di dad to, manan, ‘Ku smafà ge, nang tmulen kéng, bay toom dnohò i fakangam di Dwata.’ ³⁴Kabay ani mangu di gamu, nang gamu smafà. Hae, nang gamu smafà fagu di langit, du én sa i gusudeng Dwata di kagotan. ³⁵Na nang gamu smafà fagu di tanà, du én gumdà i blian. Na nang gamu smafà fagu di Dyérusalém, du én sa syudad Dwata i too mdatah hari. ³⁶Na nang gamu smafà fagu di uluyu, balù sbalu wakyu làyu gagan fbukay ku demen fafitam. ³⁷Kabay di ktimelyu ku mayè gamu, manyu ‘hae’, na ku là gamu mayè, manyu ‘là’, du ku smafà gamu fa én ksafà tnùyu fdu di ku Satanas.”

I tdò Dyisas gablà di kbalas

(Luk 6:29-30)

³⁸Na man Dyisas fa, “Talingeyu i gal tdò di dad to, manan, ‘Ku nun to fatduk i satu matayu, fatdukyu satu kenen mata. Na ku nun to falmo satu kifanyu, lêyu falmo satu kifanan.’ ³⁹Kabay ani i mangu di gamu, nang

gamu malas sasè di to mimò sasè di gamu. Kaflingenta dun ku nun to smamfak gamu di bali bawehyu di kwanan, lèyu nà i balin du fsamfakyu kenen. ⁴⁰Ku nun to mebe gamu di usay, du fye gwean saulyu, lèyu blé kenen i tahà sigalyu. ⁴¹Na ku nun to mleges gamu mebe i knakifan kel di kawag i satu kilumitru, nebeyu kel di lwe. ⁴²Na ku nun to mni di gamu, banléyu kenen, na fandemyu i to mayè mdem di gamu.”

I tdò Dyisas gablà di kakdo di dad to dmuen ge
(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Talingeyu i gal tdò di dad to, manan, ‘Kandom i dad demem sgalak, na knangam nawa,’ kun, ‘i dad to dmuen ge.’ ⁴⁴Kabay ani mangu di gamu, kandoyu i dad dmuen gamu, na dnasalyu i dad to mlayam gamu. ⁴⁵Na ku ani nimòyu too dnile dad to na gamu dad ngà i Màyù di langit, du Dwata là alò di dad to matlu i gufnengan i duh na gumlén i ulen bay balù di dad to i là matlu na mimò sasè. ⁴⁶Nangyu fandam ku nun untung blé Dwata gamu ku én alòyu kando i dad to kamdo gamu. Landè gusahal i nimòyu di nimò dad to sasè gambet dad to gal mwè bayad buhis, du galla kando i dad to kamdo dale. ⁴⁷Na salngad én, ku alò én gustulenyu i dademeyu sgalak landè gusahal i nimòyu di nimò dad to là gmadè Dwata, du balù dad to là gmadè Dwata stulen ale di dademela sgalak. ⁴⁸Taman tooyu snikof i kakdoyu di kdee dad to, du fye sikof i katluyu salngad di Màyù di langit.”

I tdò Dyisas gablà di kablé di Dwata

6 ¹Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Di kimòyu i dad nimòyu di Dwata too gamu fgeye, du fye ise én duenyu mimò dun du fite di dademe to, du ku én nimòyu, landè untung gdawatyu mdà di Màyù di langit.

²“Taman ku nun tabeng bléyu di dad to landè knun, nangyu fgdè dun gambet i nimò dad to gal mféw di tafan ale mlé déén di gudee dad to di gal gusatdoito na di kilil dalan, du alòla kayè ku dag i dad to i nimòla. Na tulengu gamu i kaglutun, alò kdag i dad to gusen i untungla. ³Kabay gamu, ku nun bléyu di dad to landè, nangyu fgdè balù di dademeyu sgalak, ⁴du fye gbuni i kabléyu, na i Màyù di langit i mite kdee nimòyu di gugbunin, kenen sa i mlé gamu untung.”

I tdò Dyisas gablà di kdasal
(Luk 11:2-4)

⁵Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Ku dmasal gamu di Dwata nangyu ganbet i dad to flingu ale fye to. Ku dmasal ale, too ale mayè tadag di gal gusatdoito dad Dyu, na di kilil i dalan fye teen dad to i nimòla. Na tulengu gamu i kaglutun, alò kdag i dad to gusen i untungla. ⁶Kabay

gamu, ku dmasal gamu fusuk gamu di sibayyu na tnakabyu, na dmasal gamu di Màyù i là teen. Na i Màyù mite kdee nimòyu di gugbunin, kenen sa i mlé gamu untung.

⁷“Na ku dmasal gamu nangyu fandee i manyu landè gukmamu gambet nimò i dad to dmasal di dad ise glut dwata,^a du fandamla too ale fanlinge ku fantahàla i dasalla. ⁸Nangyu ale ganbet du tasana gadè i Màyù i kanlidùyu di là gamu fa mni di kenen. ⁹Kabay gambet ani i fye kdasalyu,

Màmi déén di tah langit,

kayèmi moon ku kdee dad to mangamfù di ge.

¹⁰ Kayèmi ku ge magot i kdee dad to,

na ku gdohò i kdee knayeam dini di tah tanà

salngad kagdohòan déén di langit.

¹¹ Blém gami gablà knaanmi di duh ani.

¹² Na nlifetam i dad salàmi,

salngad klifetmi salà i dad to gamsalà di gami.

¹³ Nangam faloh di gami i dad tilew gangebe gami di salà,

bay falwaam gami di ku Satanas gumdà i kdee sasè.

¹⁴“Na ku nlifetyu salà i dademe to gamsalà di gamu, nlifet i Màyù di langit gamu salà. ¹⁵Kabay ku làyu nlifet salà i demeyu to là nlifet i Màyù di langit gamu salà.

I tdò Dyisas gablà di kafwasa

¹⁶“Na ku fwsa gamu, nangyu flidù bawehyu gambet i dad to gal flingu ale fye to, du én nimòla fitela di bawehla na too ale bitil,^b du fye dilè i dad to fwsa ale. Tulengu gamu i kaglutan, alò kdag i dad to gusen i untungla. ¹⁷Kabay gamu ku fwsa gamu samwat gamu na lngauf, ¹⁸du fye landè dad to dmilè i kafwasayu. Na i Màyù di langit i là teen mite i kdee nimòyu di gugbunin, na kenen i mlé gamu untung.”

I tdò Dyisas gablà di knunito

(Luk 11:34-36; Luk 12:22-34; Luk 16:13)

¹⁹Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Nang gamu samtifun knun dini di tah tanà, du alò falmo i kanok na tnée ku demen tnaku i dad to. ²⁰Kabay én gusamtifunyu knun ditù di langit, du ditù landè kanok gafalmo dun na laan tnée, na landè to gfusuk du tmaku dun. ²¹Hae, du ku nè gusamtifunyu i knun tooyu knabas, én sa gumnè i nawayu.

---

^a 6:7 Satu kubad ani dunan, dad to là gmadè Dwata. ^b 6:16 Di bang Dyisas mto satu nimò dademe to fwsa, snafangla ulula, ku demen kahla abu di ulula na nusing i bawehla du fite di dad to fwsa ale. Dademe to gal bayà malob na samwat du fite i kafwasala. Kayè Dyisas di kimoito di Dwata, ise duenito mimò dun du fye dag i dad to nimoito, bay kayean ku nimoito dun mdà di kbang nawaito Dwata.

²²“I matayu gambet i salò di lawehyu. Ku fye i keyeyu fakayyu man matlu i fandamyu, na gambet langub lwa klamang lawehyu, ²³bay ku sasè i keyeyu, sasè fandamyu na gambet langub kifu klamang lawehyu. Na ku sasè i keyeyu na fandamyu too gamu mnè di gukmifun.

²⁴“Landè kibò flifan di lwe amu, du ku lwe amu satu to knangan nawa satu na kanbongan nawa satu ku demen nimenan satu na snilon satu. Ku too bong nawayu i knun na làyu gimen Dwata du landè kibò flifan di lwe.^c

I kifat Dwata dad to smalig di kenen

(Luk 6:22-31)

²⁵“Taman ani mangu di gamu, nangyu fsamuk i nawayu gablà di knèyu dini di tah tanà, i galyu knaan na ninum, na gablà di lawehyu ku tan klaweh galyu lsak. Mabtas fa i nawata di knaan, na i lawehta di klaweh. Na ku gablé Dwata di gamu i lawehyu na nawayu, kan ku fsamukyu nawayu gablà di knaan na klaweh?

²⁶“Fandamyu dad anak di bnas mayeng di langit. Là ale mla ku demen kamtu, landè fol gumusekla i ulê i flala, bay fankaan ale i Màyu di langit. Na gamu too mabtas fa di dad anak. ²⁷Nun kè di gamu tmugad i klawilan balù tukay fagu di kafsamuk i nawan gablà di kliduan? Landè sa. ²⁸Na tan fa ku fsamukyu nawayu gablà di klawehyu? Fandamyu dad bulek di bnas, ku tan kibò ktabòla. Là ale faflayam meye klidùla na là ale mimò klawehla. ²⁹Kabay ani mangu di gamu, balù Harì Solomon di too nun knunan, landè klawehan gasngad di kafye baweh i satu bulek nimò Dwata. ³⁰Na fandamyu, landè kabtas dad bulek di bnas mto duh ani bay fayah mlanas na bat di lifoh. Ku kanlaweh Dwata i dad bulek di kafye én, laan gamu kè kanlaweh du too gamu mabtas? Tay, too tukay i ksaligyu! ³¹Taman nangyu fsamuk nawayu, na nangyu man, ‘Tanè gumwèmi i knaanmi? Tanè gumwèmi ninummi? Tanè gumwèmi klawehmi?’ ³²Hae, du én nimò dad to là gmadè Dwata du toola fanngabal kdee ani, bay i Màyu di langit tasana gmadè i kdee klidùyu. ³³Kabay gamu, ani nimòyu, funayu fdatab di nawayu kagot Dwata gamu, na klalòyu katlun, na blén di gamu kdee kanlidùyu. ³⁴Taman nangyu fsamuk nawayu gablà di klidù fayah, du dee i dad klidù di mduh ani. Silangyu fandam i dad klidùyu ku takel.”

I tdò Dyisas gablà di kukum i demem to

(Luk 6:37-38, 41-42)

7 ¹Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Nang gamu mukum i demeyu to, du fye là gamu nukum Dwata. ²Ku tan i ukumyu demeyu to salngad

^c 6:24 Satu kubad ani dunan, Landè kibò flifan di Dwata na i knun.

i ukum Dwata gamu, na ku tan kablat ukumyu i demeyu to salngad kablat ukum Dwata gamu.

³“Kan ku neyem i tukay salà gambet fuling di mata i demem to, bay tatiam bayà i bong salà gambet i bateng di ge mata? ⁴Na kan ku manam, ‘Nwègu kun i fulingam,’ na blaam nun bong bateng di ge mata. ⁵Tay, tatì ge flingu fye to, funam nwè i bong bateng di ge mata, du fye, fye kitem di kweam fuling di mata i demem to.

⁶“Na di ktulenyu i kaglut Dwata, ku nun to là mayè flinge nangyu fadlug tulen di dale. Hae, nangyu blé di dad ayam i nfun Dwata du kenla gamu baling nakét. Na nangyu bat di dad sdè dad too mabtas du balingla sa sandà.

I tdò Dyisas gablà di kafni di Dwata

(Luk 11:9-13)

⁷“Mni gamu di Dwata, na banlén gamu, mngabal gamu na fiten di gamu i fanngabalyu, na mbal gamu fusuk na lanwan di gamu i takab.

⁸Du balù simto mni di Dwata, gamdawat sa kenen, na balù simto mngabal, fite Dwata di kenen i fanngabalan, na balù simto mbal fusuk, lanwa Dwata di kenen i takab.

⁹“Gamu dad lagi nun dad ngà, ku mni dad ngàyu fan, bléyu kè batu? ¹⁰Ku mni nalaf, bléyu kè ulad? Là sa. ¹¹Balù tagnè gamu dad gamsalà, knean fulung gamu mlé fye di dad ngàyu. Mdatah fa déén i kfulung Màyu di langit mlé kafye di dad mni di kenen.”

I glut gumtatek i kdee flalò Dwata di dad to

(Luk 6:31)

¹²“Na ku tan kayèyu nimò i demeyu to di gamu, én nimòyu di dale, du én sa i gumtatek kdee flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i tdò i dademe tugadan.”

I lwe dalan nalék dad to

(Luk 13:24)

¹³Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Neyeyu du fye fusuk gamu di fital dalan salu di nawa landè sen, du mabal i gufusuk na too mula kagu déén di dalan salu di lanaw lifoh, na too dee dad to magu déén. ¹⁴Kabay i dalan salu di nawa landè sen too fital i gufusukan na too malima nagu, na là dee to mite dun.”

I dad ise glut tugad Dwata dilè di nimòla

(Luk 6:43-44)

¹⁵Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Too gamu fgeye du nun dad to flingu ale tugad mdà di Dwata. Salu ale di gamu gambet dad mnalàm lmanaf bilibili,

bay i too glut kagkahla salngad di labè ayem di bnas gal falmo. ¹⁶Én gudmilèyu ku fye ale di ulè nimòla, salngad di dad munge dilè di bungela. I walad banal là munge i bunge grép, na i samfinit là munge i bunge fig. ¹⁷Salngad én, i fye kayu, munge fye, na i sasè kayu, munge sasè. ¹⁸I fye kayu là gambungè sasè, na i sasè kayu là gambungè fye. ¹⁹Na gukel kdee kayu là munge fye, nbek na ntam. ²⁰Taman én gudmilèyu i dad ise glut tugad Dwata fagu di dad sasè nimòla.

I dad to là dilè Dyisas di fulé duh

(Luk 13:25-27)

²¹“Di kdee dad to tamlo deg, ‘Amu,’ là ku i kdeela gfsuk di kagot Màgu di langit. Én alò gfsuk i dad to mimen i knayean. ²²Di kakel i duh kukum kadang, dee dad to fakdo di deg, manla, ‘E Amu, làmi kè tdò i Tnalù Dwata, na fagu di dagitam falwàmi dad busaw, na gamgimò gami i dee tnikeng.’ ²³Kabay én mangu di dale, ‘Làta gamu dilè. Fawag gamu di deg, du gamu dad to mimò sasè.’

I fléd tdò Dyisas gablà di lwe to fdak gumnè

(Luk 6:47-49)

²⁴“Na taman kat to mlinge i dad tdògu na mimen dun, salngad ale di to too fulung faldam du déén gufdakan gumnean di bong batu. ²⁵Na kel i bong ulen, na dmunuk na mbal i bong nus fsalu di gumnean, bay laan fugen du déén gugafdak i dad lahan di tah batu. ²⁶Kabay kat to mlinge i tdògu, bay là mimen dun, salngad kenen di satu to là fulung faldam du déén gufdakan gumnean di falak. ²⁷Na kanto mulen na dmunuk na mbal i bong mgal nus fsalu di gumnean, tatì fugen na mti malbà.”

²⁸Na kafnge kman Dyisas ani too tikeng i kdee dad to di katdoan, ²⁹du too nun glalan di katdoan, là salngad di katdò i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis.

I kafgulè Dyisas i to tanfig

(Mark 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 ¹Na di kasol Dyisas mdà di bulul gutamdoan, too dee dad to mlalò kenen. ²Na nun satu lagi tanfig fdadong di kenen, na lkuad di munan, manan, “Amu, ku beg ge mayè gaganam fgulè deg di tduk fagsik deg ani.”

³Na nagot Dyisas kenen, manan, “Mayè agu sa. Mgulè ge nan.” Na too glut, tamgulè i tfigan. ⁴Na man Dyisas di kenen, “Nangam tulen ani di balù simto to, bay én nimoam mdà ge, na fitem laweham di bà di Dwata na nebem di kenen i dsù di Dwata fgadè ku Mosis, du én i gugmadè i dad to too glut tamgulè ge.”

I kafgulè Dyisas i lifan satu kafitan sundalu mdà di banwe Roma

(Luk 7:1-10)

⁵Na salu Dyisas di lunsud Kafernaum. Kakelan déén nun satu kafitan dad sundalu mdà di banwe Roma smite kenen du mni tabeng, ⁶manan,

“Amu, én lifangu tatì milè di gumnègu du là galyak lawehan na too sasè kaflayaman.”

⁷Na man Dyisas di kenen, “Salu agu ditù du fye fangulègu kenen.”

⁸Kabay man i kafitan, “Amu, là agu gablà ku fusuk ge di gumnègu. Alò ge talù na mgulè i lifangu. ⁹Gadègu ani, du balù agu mdanà di dad mdatah ganlal, nun sa dad sundalugu mdanà fa di deg, na ku nun dekgu mdà, mdà sa. Na ku dekgu salu dini, na gasil salu dini. Na ku nun dekgu lifangu mimò balù i tan déén, nimoan. Mdatah fa ge, ku nun manam, mgimò sa.”

¹⁰Kaklinge Dyisas i manan, too kenen tikeng, na man Dyisas di dad to mlalò kenen, “Tulengu gamu i kaglutan, landè fa to teengu di bel Israél salngad ani i bong kafaglutan. ¹¹Na ani mangu gamu, kadang di fulé duh, nun dee dad to ise Dyu kel mdà di klamang banwe, mdà di gusut i duh na di gusdapan, na kmaan ale di saféd ale Abraham, Isaak, na Dyékok di kagot Dwata di langit. ¹²Kabay dee dad Dyu gakuf moon di kagot Dwata du bel Israél, bay balingan ale bat di lwà di gukmifun, déén di gumlanula na gukminggat i kifanla.”

¹³Na lêman talù Dyisas di kafitan dad sundalu, manan, “Fakay ge mulè, du tamgimò i fnaglutam.” Na glut sa, du salngan di kman Dyisas dun, tamgulè i lifan kafitan i dad sundalu.

I kafgulè Dyisas i tewe Fiter na dademe dad to (*Mark 1:29-34; Luk 4:38-41*)

¹⁴Kafnge én salu ale Dyisas di gumnè Fiter. Di kfusukan teenan i tewe Fiter libun milè déén du too minit i lawehan. ¹⁵Na fdadong Dyisas na nagotan i kmalan, na magwè i initan. Na gasil kenen mték, na fles mlé kenen knaan.

¹⁶Na di kasdaf i duh, nebe i dad to di ku Dyisas dee dad to nun busaw, na falwaan i dad busaw fagu alò di taluan na fanguléan i kdee nun tduk.

¹⁷I nimò Dyisas ani dunan i gman Isaya, i tugad Dwata, manan,
“Kenen mwè dad lyaloito,
na fgulè dad tdukito.”

I klalò ku Dyisas (*Luk 9:57-62*)

¹⁸Na di satu duh, teen Dyisas too dee dad to stifun di safédan, taman manan di dad gal mlalò kenen, “Mifal ito i lanaw.” ¹⁹Na di là ale fa mdà nun satu to gal tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis fdadong di kenen, na manan, “To Tamdò, magin agu ge balù nè gusalum.”

²⁰Na man Dyisas di kenen, “Fandamam i kalima di klalò deg, du i dad tuyun, nun ilib gumulèla, na dad anuk di bnas, nun fulalla, bay deg, i dnagit Tingà To, balù gumilègu, landè.”

²¹Na nun satu to gal mlalò ku Dyisas, manan di kenen, “Amu, faloham agu mulê funa du lbanggu mà.”

²²Kabay man Dyisas, “Bayaam i tamati. Én lambang dun i dad to mati, i dad to là fa gamfun nawa landè sen. Kabay ge, fles ge mlalò deg.”

I kngak Dyisas i nus na lwek

(Mark 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³Na kafnge é, myak Dyisas di aweng na magin dad to gal mlalò kenen. ²⁴Na di kifalla i lanaw nkel ale i bong mgal nus di talà na maglam lwek i awengla, na fan fnò yéél. Kabay Dyisas, kudang. ²⁵Taman fdadong dad mlalò kenen, du nukatla, manla, “E Amu, ttabengam gami! Tapan ito galnab, mlimas ito kadang!”

²⁶Na man Dyisas, “Kan ku likò gamu? Tukay kadì i ksaligyu.” Na tadag kenen na nngakan i nus na dad lwek, na mbaling too lanél i lanaw.

²⁷Kite dad lagi é, too ale tikeng, na sasalek ale, manla, “Tan bung to ani? Balù nus na lwek mimen kenen.”

I kafalwà Dyisas dad busaw

(Mark 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸Kakel ale Dyisas di banwe Gadara di faltù i lanaw, nun gsitongan lwe lagi nun busaw. Lamwà ale mdà di dad ilib gulambang i dad to. Na too ale labè, na taman landè to gal magu déén. ²⁹Na di ksitongla ku Dyisas mkit ale, manla, “Ge Tingà Dwata, tan i kiboam gami? Salu ge dini kè, du fanlayamam gami balù ise fa bangan?”

³⁰Na nun dee dad sdè nifat samwel mdadong déén. ³¹Na fakdo i dad busaw, manla, “Ku falwaam gami, dekam gami fusuk di dad sdè ditù.”

³²Na man Dyisas, “Na, ditù gamu.” Taman lamwà ale di lwe to é, na fles fusuk di dad sdè. Na i kdee dad sdè mti mila masol di bilil na gtufa di lanaw, na sdulê mlimas.

³³Di kite i dad to mifat i dad sdè ani, mila ale salu di lunsud, na tulenla kdee mgimò di dad sdè na di dad lagi nun busaw. ³⁴Na kdee dad to mdà di lunsud mlinge ani, salu ale ditù di ku Dyisas. Di kitela kenen fakdo ale fye ku tngakan i banwela.

I kafgulê Dyisas i to là galyak lawehan

(Mark 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 ¹Na myak ale Dyisas lêman di aweng du salu di faltù i bong lanaw, du samfulê kenen di banwe galan gumnè. ²Kulê Dyisas nun dad lagi kel. Nun nebela di kenen i to là galyak lawehan, milè di igeman. Na di kite Dyisas i bong kafaglutla di kenen, manan di to là galyak, “E Tò, fangalam i nawam. Tamaglifet dad salaam.”

³Di kaklinge i dad tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis i man Dyisas, manla di ktola, “Tay, to ani, falmon dengeg Dwata di gmanan én.”

⁴Kabay gadè Dyisas i kdee mnè di fandamla, na manan di dale, “Kan ku sasè i fandamyu? ⁵Nè i too malima man, ‘Maglifet i salaam,’ ku demen, “Tadag ge na magu?” Salngad sa, du slame alò Dwata gmagan mimò dun. ⁶Taman fangulègu to ani, du fye gadèyu agu, i dnagit Tingà To, nun glal di tah tanà ani mlifet dad salà i dad to.” Taman man Dyisas di to là galyak, “Tadag ge, nweam i gumileam, na mulè ge.” ⁷Na glut, tadag i to én na mulè. ⁸Di kite i kdee dad to i nimò Dyisas, likò ale na dnayenla Dwata, du tablén i bong gnagan ani di satu to.

I klak Dyisas ku Matyu

(Mark 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹Kafnge én, mdà ale Dyisas na slengla magu nun teenan satu lagi dnagit ku Matyu sudeng di lam i gumimò i dad to gal mwè bayad buhis. Na man Dyisas di kenen, “Mlalò ge deg.” Na tadag Matyu na fles mlalò kenen.

¹⁰Na kmaan ale Dyisas di gumnè Matyu. Di slengla kmaan nun kel dademe dad gal mwè bayad buhis na dademe gal mlfà dad flalò fnaglut dad Dyu na sudeng du kmaan di safédla. ¹¹Na nun dad to mdà di fnaglut Farisi mite kenen na snalekla dad to gal mlalò ku Dyisas, manla, “Kan ku kmaan Dyisas di saféd i dad to gal mwè bayad buhis na dademe to gamsalà?”

¹²Na di klinge Dyisas i manla, tnmelan ale fagu di fléd, manan, “Hae, du i dad to nun tduk nun kamu i to mulung, bay i dad to landè tduk landè gukmamu i to mulung. ¹³Na tooyu fandam i gumtatek i man Dwata ani, ‘Ise ku én toogu knayè i kabléyu dsù, bay én toogu knayè i kadoyu i demeyu to.’ Na ise ku én duengu salu dini du fanngabalgu dad to tlu du fsalgu di dad salàla, bay dad to gamsalà i fanngabalgu.”

Flingen Dyisas i kton di lagi sandeme

(Mark 2:18-20; Luk 5:33-35)

¹⁴Kafnge én, nun di dad to gal mlalò ku Dyan Gal Munyag salu di ku Dyisas. Na smalek ale, manla, “Gami na i dad Farisi gal fwasa. Kan ku là fwasa i dad mlalò ge?”

¹⁵Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “Ku fkahta di kasdeme, fwasa kè i dad to malò i kasdeme ku déén fa i lagi sandeme di safédla. Là sa. Salngad én i dad mlalò deg, bay nun duh kadang nwè di dale i lagi sandeme, na én i bangla fwasa.”

I guflingen Dyisas i tdoan di falami safut na falami binu

(Mark 2:21-22; Luk 5:36-39)

¹⁶Na man Dyisas, “Tagadeito sasè ku klafang i falami safut di labi klaweh tabaltok, du i falami klafang kamsang na matnù baling kbong kasè i klaweh.

17“Na salngad én, là fakay fkah i falami binu kmadok fa di lam i labi gufkah kindal, du btù sa, na mkok i binu na malmo i gufkah kindal. Taman én fye gufkah i falami binu di falami kindal, du fye là malmo.”

I kafgulê Dyisas i libun maloh tienan na kton i tingà mati

(Mark 5:21-43; Luk 8:40-56)

18Di sleng Dyisas talù ani nun salu di kenen satu ganlal i dad Dyu, na lkuad di muna Dyisas, manan, “Tlabo ani kafto nawa tingàgu libun, bay beg ge magin deg ditù na nagotam kenen du fye mto lêman.” 19Taman tadag Dyisas magin kenen na lê magin i dad gal mlalò kenen.

20Na di kagula nun satu libun déén too maflayam mdà di tdukan, tati maloh i tienan. Sfalò lwe fali klon lamyalo dun. Na fdadong kenen di kagol Dyisas, na nagotan i kilil klawehan, 21 du manan di kton, “Ku alògu gagot i klaweh Dyisas mgulê agu.”

22Na di kagotan i klawehan falê Dyisas na teenan libun én, na man Dyisas, “Tingàgu, fangalam nawam, du mdà di kafaglutam tamgulê ge.” Na mdà di bang én, mgulê kenen.

23Na di kakel ale Dyisas di gumnè i ganlal dad Dyu teenan dad to samlali gal magin lambang na dademe to madung too mlanu déén, 24 na manan di dale, “Lamwà gamu. Là mati i tingà, bay alò kudang.” Na toola kenen nulé. 25Na di takalwà i dad to, fusuk Dyisas di gumilè i tingà, na nagotan i kmalan na mték kenen. 26Na too mbel i santulen gablà di mgimò Dyisas di klamang banwe.

I kafgulê Dyisas lwe to butè

27Na mdà ale Dyisas di banwe atù, na slengla magu nun lwe lagi butè tmdol ku Dyisas. Tlola kenen, manla, “E bel Harì Dabid, begam gami kando.”

28Na di kagfusuk ale Dyisas di satu gumnè magin i lwe to butè, na snalekan ale, manan, “Faglut gamu kè gagangu fgulê gamu?” Manla, “Hae Amu.”

29Na nagot Dyisas i matala, na manan, “Fagu di kafaglutuyu mgulê gamu.” 30Na mite ale lêman. Kabay fnang Dyisas dale, manan, “Nang gamu tmulen di balù simto to i mgimò di gamu ani.” 31Kabay knean balingla santulen i mgimò Dyisas di klamang banwe.

I kafalwà Dyisas i busaw di lagi umu

32Na di takdà i dad to én gine, nun dademe to kel mebe di ku Dyisas i satu lagi umu mdà di knè i busaw di kenen. 33Na kafnge Dyisas falwà i busaw, gtalù sa. Na too tikeng i dad to, na manla, “Landè fa lmen teen i dad to gambet ani dini di banwe Israél.”

34Kabay én baling man i dad Farisi, “Én mlé kenen gnagan falwà i dad busaw dunan Satanas i gumdatah i dad busaw.”

I kakdo Dyisas di dad to

³⁵Kafnge én, magu Dyisas di kdee dad syudad na malnak banwe du tamdò kenen di dad gal gusatdò dad Dyu na santulenan i Fye Tulen gablà di kagot Dwata, na fanguléan dad to di kdee bung tduk. ³⁶Di kite Dyisas i kdee dad to, toon ale kando du too ale maflayam na mlungay, salngad i dad bilibili landè to mifat dale. ³⁷Taman manan di dad gal mlalò kenen, “Tadee dad to gatlagad dmawat i Fye Tulen. Salngad ale dnaru fali too mabal gablà kantu. Kabay kulang i dad kamtu. ³⁸Taman dmasal gamu di Amuito Dwata, i mfun i fali, na fniyu ku dekan kamtu i dademe dad to.”

I kalék Dyisas i dad sfalò lwe to galan dek

(Mark 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 ¹Na tlo Dyisas dad sfalò lwe gal mlalò kenen salu di safédan na banlén ale glal falwà dad busaw na fgulê i dad to di kdee bung tduk.

²Na ani dad dagit i sfalò lwe to galan dek, Simon i dnagitan ku Fiter, Andru i flanek Simon, Dyém, na i flanekan Dyan i dad ngà Sébidi, ³Filif, Bartolomyu, Tomas, Matyu i gal mwè bayad buhis, Dyém i tingà Alfuyus, Tadyus, ⁴Simon i msen di banwen, na Dyudas Iskariyot i to mangkal kenen.

I kafngewe Dyisas dad sfalò lwe dekan tamdò

(Mark 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵Na di kdek Dyisas i sfalò lwe dad to ani fanlaun ale, manan, “Nang gamu salu di dad to ise Dyu ku demen di dad banwe glam di Samériya. ⁶Kabay én gusaluyu di dademeyu dad bel Israél, du salngad ale i dad bilibili tatlas. ⁷Na di kaguyu, tamdò gamu, manyu, ‘Tamdadong nan i kagot Dwata.’ ⁸Na fangulêyu i dad to nun tduk, ntékyu i dad to mati, fangulêyu dad tanfig na falwàyu dad busaw. Nangyu fbayad i tabengyu dad to du i kdee gdawatyu mdà di Dwata laan fbayad gamu. ⁹Kabay nang gamu mebe filak balù blawen, salafi ku demen tabaga. ¹⁰Na di kaguyu nangyu nebe kuyut ku demen tugad. Na én alò saul na talumfà nebeyu i tagnè lsakyu du i to nun nimò gablà banlé i gulandean.

¹¹“Na balù nè syudad ku demen tukay banwe gukelyu di kaguyu mngabal gamu i to mgafè i mayè fyak gamu di gumnean, na déén gumilêyu kel di kdàyu i banwen. ¹²Na di kyakyu di gumnean manyu di dad to déén, ‘Fye ku i ktanak nawa mnè di gamu.’ ¹³Na ku dnawatla gamu, mnè sa di dale ktanak nawa nebeyu, bay ku lala gamu dnawat gulê di gamu i fye gmanyu. ¹⁴Na ku nun dad to là dmawat gamu na là flinge i tdòyu, kakesyu kfung i bliyu di kdàyu di gumnèla ku demen banwela. ¹⁵Na tulengu gamu i kaglutan, di duh kukum Dwata dad to,

balù too maflayam dad to sasè mdà di dad banwe Sodom na Gomora, mdatah fa kaflayam i dad to di banwe tnagakyu.”

I dad kaflayam gnagu i dad to Dwata

(Mark 13:9-13; Luk 12:2-19)

¹⁶Na man Dyisas, “Flinge gamu! Dekta gamu di dad to mayè fsasè gamu. Salngad gamu bilibili gbol di dad labè ayem di bnas. Taman ganbetyu dad ulad too fulung meye i kagula, na ganbetyu dad abun too nun ldamla du fye landè gudmalam gamu. ¹⁷Hae, fafye gamu, du nun kadang dad to kamfè gamu, du nebela gamu di usay di dad mdatah ganlal, na sankélla gamu di lam i galla gusatdò. ¹⁸Na mdà di ksatatuyu di deg nebela gamu di muna i dad mdatah mukum, én gubernador na balù i harila. Kabay én sa i dalanyu samtulen di dale na di dad to ise Dyu i Fye Tulen gablà di deg. ¹⁹Na di kakkèla gamu nangyu fsamuk nawayu gablà di dad timelyu dale na i fye kmanyu dun, du di bang ktadagyu déén blé Dwata di gamu i fye timelyu. ²⁰Du ise mdà di gamu fandam i dad manyu kadang, bay mdà di Tulus Màyu Dwata.

²¹“Na di bang én kadang, én nimò i dademe to bléla di fati balù i dad flanekla, na i dad mà bléla dad ngàla. Na i dademe dad ngà dnuenla dad tuala na fafatila. ²²Na knang gamu nawa i kdee dad to du gamu dad togu. Kabay ku simto gamtayud kel di gusenán, galwà kenen. ²³Na ku fanlayamla gamu di satu banwe mila gamu di dademe, du tulengu gamu i kaglután, di là fa fngè i nimòyu di kdee dad banwe di Israél, takel agu i dnagit Tingà To.

²⁴“I to tdò là mdatah di to tamdò kenen, na i lifan là mdatah di amun. ²⁵Taman nang gamu tikeng ku sasè kibòla gamu salngad deg. Gablà ku salngad kibòla i dad to tdò di to tamdò dale na ku salngad kibòla i dad lifan di amula. Ku én katlola deg Bélsébul, dunan Satanas, tan fa ksasè katlola gamu dad togu.

²⁶“Kabay balù én nang gamu likò dale, du i kdee gbuni, teen sa kadang, na i kdee là gadè di bang ani, gadè sa kadang. ²⁷I kdee tatulengu gamu di alò gito, tulenyu kadang di kdee dad to. I taungaggu di gamu, kityu kadang di kdee dad to di lwà. ²⁸Na nang gamu likò i dad to, du alò lawehyu i gfatila, bay làla gfati i layefyu. Kabay én kanlikòyu Dwata i to gafalmo i lawehyu na layefyu di lanaw lifoh. ²⁹Fandamyu sa kun i kalsidaw galla fabli lwe bnayad alò file kadakù, bay silang tatek satu di dale ku faloh i Màyu Dwata. ³⁰Na gamu dad to, balù file balu wakyu, tagse Dwata kdeela. ³¹Taman nang gamu likò du di Dwata too gamu mabtás fa di dad kalsidaw.

I to nfun Dyisas ditù di Maan

(Luk 12:8-9)

³²“Na balù simto to mfun deg di muna i dad to, nfunngu di muna i Màgu di langit. ³³Kabay i to là mfun deg di muna i dad to, làgu kenen nfun di muna i Magu di langit.

I sundang nebe Dyisas di tah tanà
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴“Nangyu fandam ku én duengu salu dini di tah tanà du mebe agu ksasatu nawa. Ise ku ksasatu nawa i nebegu dini, bay én nebegu sundang du baling snang nawa i dad to mdà di deg. ³⁵Mdà di ksalugu dini snang nawa i tingà lagi na maan, na i tingà libun na yéan, na i libun tmewe na tewen libun. ³⁶Na i too mnang nawa i dad togu kadang, dunan i dademela di gumnèla.

³⁷“Na i to mbong nawan maan na yéan mdatah fa di kalbong nawan deg, là gablà nfungu, na salngad i to mbong nawa i tingaan mdatah di kalbong nawan deg, là gablà nfungu. ³⁸Na ku nun to là mebe i krusan na too mlalò deg, là gablà nfungu. ³⁹Kabay i to kmabas i nawan, knean lana di kenen. Kabay i to mati mdà di klaloan deg, gamdawat nawan landè sen.

I untung gdawat i dad to dmawat i dad to Dwata
(Mark 9:41)

⁴⁰“Na balù simto i dmawat gamu dnawatan agu. Na ku simto dmawat deg dnawatan i Màgu Dwata i mdek deg. ⁴¹Na ku simto dmawat i tugad Dwata, mdà di kdek Dwata kenen, salngad untung gdawatan di gdawat i tugad Dwata. Na salngad én, ku simto dmawat i to matlu du mdà di katlun, salngad untungan di to matlu. ⁴²Na tulengu gamu i kaglutun, nun untung di fulé duh i to mlé balù alò satu basu yéél tno di satu mdanà to du kenen satu to mlalò deg.”

I kafsalek Dyan Gal Munyag gablà ku Dyisas
(Luk 7:18-35)

11 ¹Kafnge Dyisas tamdò i dad sfalò lwe to gal mlalò kenen, mdà kenen du tamdò di dademe banwe mdadong déén.

²Na Dyan Gal Munyag, tabnilanggù kenen, na di kaklingen gablà di dad mgimò Krayst dekan dademe dad gal mlalò kenen di ku Dyisas, ³du fsalekan ku Dyisas, manan, “Ge kè i to dek Dwata dini i sanfatanmi ku nun fa dademe fatanmi?”

⁴Tmimel Dyisas, manan, “Samfulè gamu di ku Dyan na tulenyu kenen i kdee lingeyu na teenyu dini. ⁵Mite i dad butè, gagu i dad kimay, landè ksik i dad to tanfig du mgulè, mlinge i dad bakong, mto lèman i dad mati, na tatulen di dad to landè i Fye Tulen mdà di Dwata. ⁶Na manyu di ku Dyan, too nun kafye di dad to ku là lwe nawala di kafaglutra di deg.”

⁷Na di kdà i dad to dek Dyan, tambù Dyisas talù di dad to déén gablà di ku Dyan, manan, “Di ksaluyu ditù di ku Dyan déén di banwe landè to mnè déén, tan i kayèyu teen? Ise sa ku én neyeyu kalon wal i nus.

⁸Na du ise én, ken én taneyeyu satu to too fye klaweh. Kabay ise én kè, du dad to kamlaweh i too fye klaweh mnè di dad malbang gumnè i dad hari. ⁹Na du ise én, tan sa neyeyu? Én kè neyeyu satu tugad Dwata? Na glut, satu tugad Dwata kenen, bay tulengu gamu, mdatah fa nimò Dyan di dademen tugad Dwata, ¹⁰du Dyan ani i to gman Dwata di Tnaluan, manan,

‘Dekgu i saliggu muna di ge,
du fatlagad i dalanam na fgadè i kakelam.’

¹¹Na tulengu gamu i kaglutuan, landè fa to lmen sut gasngad di kdatah Dyan Gal Munyag, bay balù mdatah Dyan di kdee dad to kel i ani, ku simto to gakuf di kagot Dwata, balù kel di too mdanà to faglut di deg, mdatah fa di ku Dyan. ¹²Na tambù fa di katdò Dyan Gal Munyag kel ani too teen kgal kagot Dwata. Na dad to labè, too ale fgal fye gfusuk ale. ¹³Hae, du i kdee Tnalù Dwata fagu di dad tugadan na i flaloan fagu di ku Mosis, toola santulen i kagot Dwata kel di bang Dyan ani. ¹⁴Na ku mayè gamu faglut i manla, tagadèyu moon i to salngad ku Ilaydya sanfatanito dunan Dyan. ¹⁵Taman flinge gamu ku nun klingeyu!”

¹⁶Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Na tan guflingengu i dad to di bang ani? Flingengu ale di dad ngà sudeng di fadyan. Là ale mayè magin i dademela magaf, du tamlo dademe, manla,

¹⁷‘Tamalandag gami i lingag i kasdeme,
bay là gamu sayew.
Na lingagmi i lingag kalbang,
bay là gamu mngel.’

¹⁸Salngad én i ksalu Dyan dini, gal kenen fwasa na là minum binu, bay là ale mayè na balingla man, kun, ‘Tabnusaw kenen.’ ¹⁹Na agu, i dnagit Tingà To, salu agu dini na kmaan na minum, na én manla, kun, ‘Neyeyu i to ani, tyan kenen na gal flangal. Na i dademen sgalak, dunan i dad sasè to gal mwè bayad buhis na i dad to gal mlafà i flalò Dwata.’ Én manla, bay i gumiteyu na i nimò satu to mdà di kfulung Dwata, di ulè i nimoan.”

I dad banwe i dad to là msal di salàla (Luk 10:13-15)

²⁰Na nngak Dyisas i dad to mdà di dad banwe gumimoan i dee tnikeng, du là ale fa msal di dad salàla, manan, ²¹“Magakdo gamu dad to di banwe Korasin! Na gamu di banwe Bétsayda! Ku tateen i dad to ise Dyu di dad banwe Tiro na Sidon i dad tnikeng tanimògu déen di gamu, tamlo ale msal na lamsak i saku, na mubul i abu di ulula mdà di klidùla dad salàla, bay gamu là sa msal! ²²Taman mangu di gamu ani, balù blat kaflayam i dad to mdà di Tiro na Sidon, mlaan fa di gamu kaflayam di duh kukum Dwata. ²³Na gamu dad to di banwe Kafernaum, mayè gamu fdatah i ktoyuu kel di langit. Kabay fan bat gamu baling di lanaw lifoh. Ku tateen i dad to sasè

di banwe Sodom i dad tnikeng tanimògu déén di gamu, là malmo banwela kel ani. ²⁴Taman mangu di gamu ani, balù blat kaflayam i dad to mdà di Sodom, mlaan fa di gamu kaflayam di duh kukum Dwata.”

²⁵Na di bang én dmasal Dyisas, manan, “E Mà, Amu magot i langit na tanà, mlé agu fye di ge du i bunim di dad to too fulung na i dad to mdatah gnadè, tafitem di dad to mdanà salngad i dad malnak ngà. ²⁶Hae Mà, mgimò ani, du ani knayeam.”

²⁷Na man Dyisas di dad to, “Tasalig Mà di deg i kdee. Na landè gmadè i Tingà Dwata, galwà di Maan. Na landè gmadè i Maan galwà di Tingaan na dad to kayègu gufgadè kenen.”

I kaftud nawa i dad to mimen dad tðò Dyisas

(Luk 10:21-22)

²⁸“I kdeeyu mlungay mdà di blat nebeyu salu gamu di deg na banléta gamu kaftud. ²⁹Nimenyu i tðògu na ganbetyu agu, na nun sa kaftudyu du too nun kakkdogu na kafdanà i ktogu. ³⁰Là malima i flalògu gamu, na là blat i fimògu.”

I fye nimò di Duh Kaftud

(Mark 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 ¹Kafnge én, di satu Duh Kaftud i dad Dyu magu ale Dyisas di dalan di satu nligo. Na bitil dad gal mlalò kenen, taman di slengla magu beg ale kambang là dee dad kigan trigu, du knilewla. ²Kabay di kite i dad Farisi i nimòla, manla di ku Dyisas, “Neyem i nimò dad gal mlalò ge! Nlafàla i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis du baling ale kamtu di Duh Kaftud.”

³Kabay tmimel Dyisas, manan, “Kan kè? Làyu lmen masa i nimò Hari Dabid du mdà di kbitilan na kbitil i dademen? ⁴Là kenen fansalà Dwata balù fusuk kenen di Gumnè Dwata na nwean i fan blé di Dwata, na blén di dad ton, na kdeela kmaan. Na blaam én alò fakay kmaan dun i dad baito di Dwata. ⁵Na làyu kè lmen masa i surat Mosis gablà di dad baito di Dwata mimò di Bong Gumnèan klit Duh Kaftud, na landè salàla di klafàla i flalò Dwata gablà di Duh Kaftud. ⁶Na ani mangu di gamu, nun to dini di munayu mabtas fa di Bong Gumnè Dwata. ⁷Ani man di Tnalù Dwata, ‘Ise ku dsù lmanaf i knayègu, bay kasakdo.’ Ku glabatyu ani làyu moon dnalam i dad to landè salà, ⁸du agu, i dnagit Tingà To, i nun glal mangman i fakay nimò di Duh Kaftud.”

I kafgulè Dyisas i to kengkeng i kmalan

(Mark 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹Na mdà Dyisas na fles fusuk di gal gustifun dad Dyu. ¹⁰Na nun lagi déén kengkeng bali kmalan. Na nun dad to déén meye dalanla dmalam

ku Dyisas di salà, taman snalekla kenen, manla, “Fakay dé di flalò Dwata ku fangulê i to nun tduk di Duh Kaftud ku là?” ¹¹Kabay tmimel Dyisas dale, manan, “Ku nun bilibiliyu mtatek di mngalam sol di Duh Kaftud tan i nimòyu? Làyu kè falwà dun balù fa di Duh Kaftud? ¹²Na too mabtas fa i to di bilibili! Taman snalekku gamu, fakay dé di flalò Dwata ku tñabengito i demeito to di Duh Kaftud ku là?”

¹³Kafnge éñ, man Dyisas di to kengkeng i kmalan, manan, “Bankem i kmalam.” Na banken. Na mgulê i kmalan na tasalngad di balin. ¹⁴Kitela ani lamwà dad Farisi du stulen ku tan kfagula mati ku Dyisas.

I salig mgalék Dwata

¹⁵Na du gadè Dyisas i ayè dad Farisi mati kenen, taman mdà kenen di banwe éñ. Kabay too dee dad to mlalò kenen na fanguléan i kdee dad to déén i nun tduk. ¹⁶Kabay fnangan ale tmulen di dademe dad to ku simto kenen. ¹⁷I nimò Dyisas ani i kagdohò i gman Dwata fagu di tugadan Isaya, manan,

¹⁸“Ani saliggu tamgalékku,
toogu kenen kando na too fye nawagu kenen.

Fnègu di kenen i Tulusgu,
na fgadean di kdee dad to i kukumgu too matlu.

¹⁹Na là kenen samdal dad dmuen kenen ku demen faltê,
na laan falbong i taluan di dalan.

²⁰I dad to mnè di klungay tñabengan;
ku fkahta di law tabluk laan fles tanfò,
na i salò fan mati laan fles fnati.

Fantahaan i nawan,
kel di bang katu i tlu nimò di kdee sasè.

²¹Na nun fanden i dad to di klamang banwe du mdà di kenen.”

I gumdà tulus Dyisas

(*Mark 3:20-30; Luk 6:43-45; Luk 11:14-23*)

²²Na nun satu to nebela di ku Dyisas butè na umu du nun busawan, bay fanguléan kenen taman gtaalù na mite. ²³Na too tikeng i kdee dad to na sasalek ale, manla, “Kenen dé i bel Harì Dabid galito fatan?”

²⁴Kabay di kaklinge dad Farisi ani, manla, “Ise! Gaganan falwà dad busaw fagu alò di tulus Bélsébul, i gumdatah dad busaw.”

²⁵Na gadè Dyisas i fandamla, taman manan dale, “Ku fkahta di kagot i satu harì ku sunay ale i dad ton, malmo baling i kagotan dale. Salngad ku fkahta di satu syudad ku demen di satu malay ku sfati slame ale, malmo baling i ksasatula. ²⁶Na ku glut i manyu na Satanas i fafalwà dad busaw nagotan, na snang ale nawa kadì, na là kè malmo i kagotan? ²⁷Na ku glut, Bélsébul i gumdà tulusgu falwà dad busaw, simto kè gumdà tulus i

dad mlalò gamu gal falwà dad busaw? Gadèyu i tulusla mdà di Dwata, na én sa gugmadèyu gsalà i manyu gablà di deg. ²⁸Taman du én kafalwàgu dad busaw mdà di Tulus Dwata, én sa i gugmadèyu takel i kagot Dwata di dad to.

²⁹“Tafnisangu Satanas du landè to fakay fusuk di gumnè i mgal to du mwè i knunan ku laan funa kenen bnakus, bay ku tabnakus fakayan nwè balù tan kayean di gumnè i mgal to.

³⁰“Balù simto to là msen deg, dmuen deg, na balù simto to là tmabeng samtifun i dad to, balingan ale sanbalét. ³¹Taman mangu di gamu fakay nlifet balù tan salà i dad to na balù tan sasè manla gablà di Dwata, bay ku nun to falmo dengeg i Mtiu Tulus fagu di ktaluan là nlifet Dwata i salaan. ³²I to talù sasè gablà di deg, i dnagit Tingà To, fakay nlifet, bay i to talù sasè gablà di Mtiu Tulus là maglifet salaan balù duh ani na kel di landè sen.”

³³Na manan, “I kayu fye, fye kbungen, bay ku sasè i kayu, sasè kbungen. Én gudmilèyu i kayu ku fye ku demen sasè di kbungen. ³⁴E gamu, gambet gamu ulad du alò sasè i mnè di nawayu. Landè kibòyu talù fye du sasè gamu! Hae, du ku tan i mnè di nawa i satu to, én i lamwà di baan. ³⁵I fye to, fye lamwà di baan du mdà di dad fye busekan di lam i nawan. I sasè to, sasè lamwà di baan du mdà di sasè busekan di nawan. ³⁶Na tulengu gamu, di Duh Kukum Dwata là fakay ku là tmimel kdee to di kenen di kat talùla i landè gukmamu. ³⁷Du ku fye gmanyu laan gamu sa fanlayam. Bay ku sasè gmanyu fanlayaman gamu.”

I tnikeng fni i dad ulu dad Dyu

(Mark 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸Kafnge én, nun dad Farisi na dademe dad tamdò i dad flalò blé Dwata di ku Mosis, manla di ku Dyisas, “To Tamdò, kayèmi ku fnitem gami i tnikeng ilè ge i To Mgalék Dwata.”

³⁹Kabay tmimel Dyisas dale, manan, “Too sasè i dad to di bang ani. Takmagol ale Dwata na mni fa i tnikeng. Kabay landè tnikeng fite di gamu galwà di tnikeng teenyu kadang gambet gnagu i tugad Dwata Dyona. ⁴⁰Tlu duh na tlu butang klon di lam tien i bong nalaf na salngad én mkel di deg i dnagit Tingà To, du tlu duh na tlu butang mnè agu kadang di lam i tanà.

⁴¹“Na di Duh Kukum Dwata kadang, tadag dad to mdà di banwe Ninibi du dmalam gamu du i nimòla di muna fa i satu gugmadè na gamu gablà fanlayam, du di kaklingela tdò Dyona msal ale di sasè nimòla, na i tamdò gamu ani mdatah fa di ku Dyona bay là gamu msal. ⁴²Na di Duh Kukum, lè tadag i réyna magot i banwe Siba du dmalam gamu dad to di bang ani, du i nimò libun ani di muna fa i gugmadè na gablà gamu fanlayam, du balù too mawag i gumdaan salu kenen di ku Harì Solomon du fye flinge i

gnadean. Kabay nun mdatah gnadè di ku Harì Solomon dini di gamu ani, bay là gamu flinge.”

I kasfulê i busaw talamwà

(Luk 11:24-26)

⁴³Na fadlug Dyisas talù, manan, “Ku nun busaw talamwà di satu to, gal kenen magu di dad kafag banwe landè alì to du mngabal i gumanakan. Kabay ku landè teenan, ⁴⁴manan di kton, ‘Samfulê agu di tagnè gumnègu.’ Na kakelan di to tagnè gumnean, teenan landè mnè ditù na tamlanèb na maftifas. ⁴⁵Taman mdà i busaw mngé i dademen, na faginan fitu dad busaw i mdatah fa ksasèla di kenen. Na sdulê ale fusuk na fles mnè di kenen. Taman matnù i ksasè kagkah to én di katbuan di là fa lamwà i busaw. Na ani kadang gukel i dad to sasè di tah tanà di bang ani.”

I yê Dyisas na i dad flanakan

(Mark 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶Di sleng Dyisas talù fa di dad to déén, takel i yéan na dad flanakan lagi. Tadag ale di lwà du kayèla stulen di kenen. ⁴⁷Na nun to tmulen kenen, manan, “Taditù yéam na dad flanakam tadag di lwà, na mayè ale stulen di ge.”

⁴⁸Kabay tmimel Dyisas, manan, “Hae, bay simto kè yêgu, na simto dad flaneugu?” ⁴⁹Na tdoan dad to gal mlalò kenen, manan, “Ani sa i yêgu na dad flaneugu, ⁵⁰du ku simto mimò knayè i Màgu di langit, kenen i mgimò flaneugu lagi, na flaneugu libun na yêgu.”

I fléd gablà di to smabul bnê

(Mark 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 ¹Di duh atù lamwà Dyisas na salu kenen di kilil i bong lanaw, na sudeng ditù. ²Na du too dee dad to stifun di safédan, taman myak kenen di tah i satu aweng na sudeng kenen déén du tamdò, na tadag i dad to flinge di kilil lanaw. ³Na too dee tulenan dale fagu di fléd, manan, “Nun to salu di nligon du smabul bnê. ⁴Na di ksabulan dun, nun dademe gsabul di bà dalan, na fti tnukè i dad anuk di bnas. ⁵Na nun dademe gsabul di gumngifi tanà di tah i batu. Na too mlal ktabòla du babu i tanà. ⁶Kabay di ksut i duh, sakuf i tabòla, na du là alì dmalil mlanas ale. ⁷Na nun dademe bnê gsabul di lam walad nun sual. Na tmabò, bay mlal kalnok i dad bnas, na mlimas i dad tabò i bnê. ⁸Kabay nun dademe bnê sabul di gufye tanà, na too fye kbungen. Nun dademe mlatu uléan, nun nam falò uléan, na nun tlu falò uléan. ⁹Taman flinge gamu ku nun klingeyu!”

Gablà di katdò Dyisas fagu di fléd

(Mark 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰Na fdadong i dad gal mlalò ku Dyisas di kenen, na smalek ale, manla, “Kan du tamdò ge i dademe to fagu di fléd?”

¹¹Na tmimel Dyisas, manan, “Faglabatgu gamu dad mlalò deg i dad gbuni gablà di kagot Dwata, bay làgu faglabat dun di dademe dad to.
¹²Du i dad to nun kaglabat i tdògu, tananù Dwata du fye too bong. Kabay i dad to là fkah dun di nawala, nawì Dwata balù i tukay kaglabatla.^d
¹³Taman ani i duengu tamdò dale fagu di fléd du balù meye ale là ale mite, na balù flinge ale là ale mlinge, na là ale gamlabat.

¹⁴“Én man Dwata fagu di tugadan Isaya tagdohò di dad to ani, du manan,

‘Balù too gamu flinge, knean là gamu gamlabat,
na balù too gamu meye, là gamu mite,

¹⁵du i dad to ani, tatoo mgal ulula,
na gambet snafangla i klingela,
na fnidangla matala,
du fye là ale mite na là ale flinge,
du ku là, gamlabat ale i kaglután,
na tagakla i dad sasè nimòla,
du fye fangulègu ale di dad salàla.’

¹⁶“Kabay gamu dad gal mlalò deg, too nun kafye gdawatyu du too mite i dad matayu, na mlinge i dad klingeyu.

¹⁷“Na tulengu gamu i kaglután, mdà di muna fa too dee dad tugad Dwata na dademe dad to Dwata too mayè mite i tateenyu, bay landè kibòla mite dun, na mayè ale mlinge i lingeyu, bay landè kibòla mlinge dun.”

I gumtatek i fléd gablà di bnê gsabul

(*Mark 4:13-20; Luk 8:11-15*)

¹⁸“Na taman flinge gamu i gumtatek i fléd gablà di to smabul bnê.
¹⁹Ku nun dad to mlinge i tdò gablà di kagot Dwata, bay làla glabat dun, gasil salu Satanas di dale du nwean di nawala i Tnalù Dwata talingela. I kagakah dad to ani salngad i dalan gugsabul dad bnê. ²⁰Na i mngifi tanà di tah batu gugsabul i dademe bnê, dunan i dad to too lehew dmawat Tnalù Dwata di kaklingela dun, ²¹bay landè gudmalilan di nawala, taman là mlo ktayudla, du di kakel i kalima na kaflayam mdà di kdawatla i Tnalù Dwata, mlal ale tmagak i kafaglutla. ²²Na i tanà gugsabul bnê i gutmabò dad walad nun sual, dunan i dad to mlinge Tnalù Dwata, bay dee gusbalét i nawala gablà di knèla di tah tanà na i kiballa knun. Taman landè ulé Tnalù Dwata di dale. ²³Kabay i fye tanà gusmabul i dademe bnê, dunan i dad to mlinge na gamlabat Tnalù Dwata, na too nun uléan di nawala, nun mlatu i uléan, na dademe nam falò, na dademe tlu falò.”

^d 13:12 Satu kubad ani dunan: Du i to nun, tananù i nfunan, bay i to landè ali, nawì balù i tukay di kenen.

I fléd gablà di dad bnas ttabò di fule

²⁴Kafnge é n nun tulen Dyisas satu fléd, manan, “Flingengu i kagot Dwata di satu to smabul i too fye bnê di nligon. ²⁵Kabay sleng i dad ton kudang, nun satu to mnang nawa kenen salu di nligon na é n sabulan déén bnê i bnas na mdà. ²⁶Na silangla dilè i dad bnas, di ktabò i fule na tambù lamwà i dad kiganan.

²⁷“Na salu i dad salig i mfun i fule di kenen, na manla, ‘Amu, too fye kè i bnê sabulito di nligom taman nè gumdà i dad bnas ani?’

²⁸“Na tmimel i mfun, manan, ‘Nun to mnang nawa deg smabul bnas ani.’ Na smalek ale lêman, manla, ‘Mayè ge kè ku nsòmi i dad bnas ani?’

²⁹“Kabay manan, ‘Bayàyu nsò i dad bnas, ken balingyu gakuf nsò dad fule. ³⁰Falohyu ale salnok kel di bang kamtu du mangu kadang di dad to kamtu, santifunyu funa i dad bnas, na bnatangyu du ntam. Kabay i fye, santifunyu na fkahyu di folgu.’”

I fléd gablà i satu too tukay bnê

(Mark 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹Kafnge é n, tulenan dale satu fléd, manan, “Satu guflingengu i kagot Dwata dunan i tukay bnê fule satu to di nligon. ³²Na i bnê é n tukay fa di kdee dademe bnê, bay di taktaboan, baling too bong di dademe fule du tamgimò bong kayu gusmalal i dad anuk di bnas di dad fangan.”

I fléd gablà di falnok fan

(Mark 4:33-34; Luk 13:20-21)

³³Na tnulenan ale i satu fléd, manan, “Satu guflingengu i kagot Dwata dunan i falnok fan nwè i satu libun du bolan di tlu gantang arina, na too masbool na too lamnok.”

³⁴I kdee tdò Dyisas di dee dad to slame fagun di fléd. Landè tdoan di dale ku laan fagu di fléd.

³⁵I nimò Dyisas ani i kagdohò i gman Dwata fagu di tugadan, manan, “Tamdò agu fagu di fléd, na tulengu i dad gbuni mdà di kimò i banwe.”

I gumtatek i fléd gablà di bnas ttabò di fule

³⁶Kafnge é n, tnagak Dyisas i dee dad to déén, na fusuk kenen di lam i gumnè. Na fdadong i dad gal mlalò kenen, na manla, “Tulenam gami i gumtatek i fléd gablà di dad bnas di tanà i to smabul bnê.”

³⁷Na tmimel Dyisas, manan, “I to smabul i fye bnê dunan agu, i dnagit Tingà To. ³⁸I tanà gusmabul bnê dunan i klamang banwe, na i gumtatek i dad fye bnê dunan i dad to gakuf di kagot Dwata, na i dad bnas dunan i dad to nfun Satanas. ³⁹Na i to mnang nawa deg, i smabul i dad bnas,

dunan Satanas. Na i bang kaktu dunan i gusen i banwe, na i dad kamtu dunan dad kasaligan Dwata.

⁴⁰“Na i kibòla i dad bnas, santifun na snakufila di lifoh, dunan i kibòla kadang di gusen i banwe. ⁴¹Agu, i dnagit Tingà To, én nimògu di bang én, dekgu i dad kasaligangu du fye nwèla i kdee gamegebe i dad to di kagsalà na i kdee dad to mimò sasè gbol di dad to di kagotgu. ⁴²Na batla ale di too minit lifoh gumlanula na gukminggat i kifanla. ⁴³Kafnge én, i dad to matlu di kite Dwata too ale mneng di kagot i Màla Dwata gambet i kneng i duh. Taman fye flinge gamu, ku nun klingeyu!”

I fléd gablà di knun gbuni

⁴⁴“Satu guflingengu i kagot Dwata dunan i too mabtas knun lbang di tanà. Kanto gakol satu to, gasilan lbang lêman. Na too lehew i to ani, taman mulê kenen du fablin i kdee knunan fye gbayadan i tanà, du fye gwean i too mabtas knun.”

I fléd gablà di too mabtas mata tising dnagit férlas

⁴⁵“Satu guflingengu i kagot Dwata, dunan i satu to gal mayad dad mata tising too mabtas dnagit férlas. Lamngab kenen mngabal dad too fye férlas. ⁴⁶Di kiten i satu férlas too tati fye, mulê kenen na fablin i kdee knunan, du bnayadan i too mabtas férlas.

I fléd Dyisas gablà di fukut

⁴⁷“Satu guflingengu i kagot Dwata lêman, dunan i satu fukut fteak ditù di bong lanaw gamwè i dee sahal bung nalaf. ⁴⁸Na di kafnò i fukut, dyol i dad to ditù di kilil lanaw, na sudeng ale déén du nalékla dad nalaf. I dad fye nalaf fkahla di lam alatla, na dad sasè batla. ⁴⁹Ani kagkah di gusen i banwe. Salu dini i dad kasaligan dek Dwata na tnanila i dad to sasè di dad to matlu. ⁵⁰Na i dad to sasè, bat ale di too minit lifoh, déén di gumlanula na gukminggat i kifanla.”

I kabtas i labi tdò Mosis na i falami tdò Dyisas

⁵¹Na smalek Dyisas dale, manan, “Taglabatyu kè i kdee mangu gine?” Na tmimel ale, manla, “Hae.”

⁵²Taman manan, “Ku glabatyu, glabatyu i kagkah i to tagnè gmadè i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na ku lê kenen mlalò i kagot Dwata salngad kenen di satu to too nun knunan di gumnean. Nun labi na nun falami knunan fakayan gumwè ku nun gukmamun dun.”

Knangla Dyisas di banwe Nasarét

(Mark 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³Di kafnge Dyisas tmulen dad fléd, tngakan i banwe én, ⁵⁴na samfulè kenen di banwe gulamnokan. Na tamdò kenen di gal gusatdò i dad Dyu.

Na too tikeng i dad to déén mlinge dun, manla, “Nè gugamwean i gnadean ani? Na nè gumdà kfulungan mimò tnikeng? ⁵⁵Laito kè dilè to ani? Ani kè tingà karfintiro atù? Ise kè Méri yéan na én dad flanekan Dyém, Dyosif, Simon, na Dyudas? ⁵⁶Na dad flanekan libun dini kè di banweito. Taman nè gumdà i bong kfulungan?” ⁵⁷Na i dad to di banwen, knangla kenen.

Kabay man Dyisas di dale, “I tugad Dwata too mgafè balù tanè gugsalun, bay én alò là mafè kenen i dad to di kenen too banwe na di kenen too gumnè.” ⁵⁸Na là dee dad tnikeng nimoan di banwe én du là ale faglut di kenen.

I kfati Dyan Gal Munyag

(Mark 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 ¹Di bang én nun linge Hari Hérod, i mdatah ganlal di banwe Galili, gablà di kdee tnikeng nimò Dyisas. ²Na manan di dad saligan, “Dyisas ani, dunan Dyan Gal Munyag tamték mdà di fati, na én duen too kenen mtulus.”

³Ani manan, du tafakfean Dyan, na fbakusan na fbilangguan du mdà di ku Hérodiyas, yaan i flanekan Filif. ⁴Fbilangguan du tagal man Dyan di kenen, “Là fakay nlad yaan i flanekam.” ⁵Na kayean moon fnati Dyan, bay likò kenen di dad to, du én fandamla, Dyan satu tugad Dwata.

⁶Kabay kel i duh kafaldam i ksut Hérod, sayew i tingà Hérodiyas libun di muna i kdee dad to malò i fista, na too mayè nawa Hérod meye dun. ⁷Taman makang kenen di libun sayew, na smafà, manan, “Balù tan i fnim, blégu ge!” ⁸Na nimenan flau yéan, na manan di ku Hérod, “Én kayègu, blém deg ulu Dyan Gal Munyag, fafkaham di bong fligo.” ⁹Too mlidù nawa Hari Hérod di fni i tingà én, bay landè kiboan du makang kenen di muna i kdee dad to nlakan di fista, taman dekan i sundalu blé di tingà i fnin. ¹⁰Na faklangan ulu Dyan déén di bilanggù. ¹¹Na fkahla ulun di satu fligo, na nebela di tingà, na flesan nebe di yéan. ¹²Na i dad gal mlalò ku Dyan beg ale salu ditù di bilanggù, na nwèla i lawehan du lbangla. Na kafnge én salu ale di ku Dyisas du tnulenla.

I kafkaan Dyisas mlukas lime libu dad to

(Mark 6:30-44; Luk 9:10-17; Dyan 6:1-14)

¹³Na di kaklinge Dyisas tafnati Dyan, mdà ale na maweng salu di satu banwe gulandè to. Kabay di kaklinge i dad to i gusalun, mdà ale tmanà du fye lalòla kenen. ¹⁴Di ktufa Dyisas mdà di aweng, teenan i dee dad to déén. Na toon ale kando na fanguléan i dad to nun tduk.

¹⁵Na di fan sdaf i duh salu dad gal mlalò ku Dyisas di safédan, na manla, “Taflabi nan, na landè gumnè mdadong dini. Fye ku fdaam i dad to du fye mngabal ale gumayadla knaan di dad malnak banwe mdadong dini.”

¹⁶Kabay man Dyisas, “Balù là ale mdà. Gamu sa mlé dale knaan.”

¹⁷Kabay manla di kenen, “Alò lime batù fanmi dini na lwe nalaf.”

¹⁸Man Dyisas, “Nebeyu dini di deg.” ¹⁹Na fsudengan dad to di bnas, na nwean i lime batù fan na lwe batù nalaf. Na funan lngalà di langit du dmasal mlé fye di Dwata. Na snatngaan i fan, na blén di dad gal mlalò kenen na nalella di dad to. ²⁰Na gamkaan i kdeela na bsol ale. Na santifun i dad gal mlalò kenen i lukasan, na fnò i sfalò lwe been gdèla. ²¹Na i kdee dad lagi kmaan mdadong lime libu, là gakuf nse i dad libun na dad ngà kmaan.

I kagu Dyisas di tah lanaw
(*Mark 6:45-52; Dyan 6:15-21*)

²²Kafnge én dek Dyisas muna dad gal mlalò kenen smakay aweng mifal i bong lanaw. Na ftagak Dyisas du fdaan i dad to. ²³Kafngen fdà i dad to, mnagad kenen di satu bulul aloan satu du dmasal. Di kasdaf i duh ditù fa Dyisas aloan satu. ²⁴Kabay di bang én, mawag di kilil lanaw i aweng dad gal mlalò kenen na glumfak lwek i awengla du gsitongla i nus. ²⁵Taman tamayè mwal salu Dyisas di dale tati magu di tah lanaw. ²⁶Kabay di kitela kenen tati magu di tah lanaw, too ale likò. Manla, “Lmagol sa atù!” Na mkit ale mdà di klikòla.

²⁷Kabay gasil talù Dyisas di dale, manan, “Fangalyu nawayu du agu sa ani. Nang gamu likò!”

²⁸Na talù Fiter, manan, “Amu, ku ge én, fagum agu di tah lanaw salu di ge.”

²⁹Man Dyisas, “Salu ge dini.”

Taman tufa Fiter di aweng na magu di tah lanaw salu di ku Dyisas.

³⁰Kabay kagalyalon kbal i nus, talikò kenen, na takagun galnab mkit kenen, manan, “E Amu, ttabengam agu!”

³¹Na gasil nagot Dyisas na nketan. Man Dyisas, “Tay, too tukay ksaligam! Kan ku lwe nawam?”

³²Na di kyakla di aweng, manak i nus. ³³Na i dademen di lam i aweng, mangamfù ale di kenen, na manla, “Too glut kadì ge i Tingà Dwata!”

I kafgulè Dyisas i dademe dad to di Génésarét
(*Mark 6:53-56*)

³⁴Na fles ale mifal di lanaw, na ditù gudmuungla di banwe Génésarét. ³⁵Na di kdilè i dad to déén ku Dyisas fafngéla i dad nun tduk mdà di klamang banwe, na nebela di kenen. ³⁶Na fakdo ale di ku Dyisas began fagot dale balù alò kilil i klawehan. Na balù simto magot dun, mgulè sa.

I kalob i dad to Dyu
(*Mark 7:1-13*)

15 ¹Na di slà én, nun dad Farisi na dad tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis mdà di syudad Dyérusalém salu di ku Dyisas na

smalek, ²manla, “Kan kè duen i dad gal mlalò ge mlafà i tdò flalò i dad gutambulito? Là ale malob di fan ale kmaan.”

³Na tmimel Dyisas, manan, “Na gamu, kan kè duenyu mlafà i flalò Dwata, du fye gimenyu i gamu flalò? ⁴Du ani flalò Dwata, ‘Nafèyu i màyu na yèyu,’ na ‘Ku simto to talù sasè gablà di maan ku demen yéan fnati.’ ⁵Nlafàyu sa du én balingyu tdò, ku nun tabeng fan blé satu to di dad tuan, na fakay kun, ku manan, ‘I fangu tabeng gamu tagablégu di Dwata.’ ⁶Na fakay kun, ku talaan nan nafè i dad tuan fagu di tabeng én. Ani i kfaguyu kmagol i Tnalù Dwata du fye gimenyu gamu flalò. ⁷Tay, gamu tatì flingu mimen Dwata! Too glut i man Dwata gablà di gamu fagu di tugadan Isaya, manan,

⁸‘I dad to ani mafè deg bay alò di bàla,
bay too mawag i nawala di deg.

⁹Taman landè gukmamu i kfangamfùla di deg,
du i tdò manla mdà di Dwata, mdà alò di dad to.’ ”

I gumdà salà i dad to

(Mark 7:14-23)

¹⁰Kafnge én, tlo Dyisas i dad to di safédan, na manan di dale, “Too gamu flinge na fnaglabatyu i mangu! ¹¹Ise én gafagsik i satu to i fkah di lam baan, bay én gafagsik kenen i sasè lamwà di baan.”

¹²Na fdadong i dad gal mlalò kenen du snalekla, manla, “Gadeam kè tamduk nawa i dad Farisi ge mdà di gmanam gine?”

¹³Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “I kdee fule i là fule i Màgu di langit nsò kadang gagin i dalilan. ¹⁴Tatìyu ale fbayà, du balù ku malak ale i dademela to, salngad ale i dad to butè. Na ku i to butè malak i satu to butè, lwe ale baling tatek di sol.”

¹⁵Kabay man Fiter di kenen, “Tabyà, nubadam di gami i gumtatek i fléd gine.”

¹⁶Na man Dyisas, “Balù gamu, là gamu fa gamlabat? ¹⁷Làyu kè glabat, i fusuk di bà i satu to salu di tienan na fles lamwà di lawehan? ¹⁸Kabay i kdee sasè lamwà di bà i satu to, fdu di nawan, na én sa i gafsalà kenen. ¹⁹Hae, du i nawa gumdà dad sasè fandam gamgebe i to di kbanò, klafà yaan, ksaféd i to ise yaanan, ktaku, ktulen kéng di usay, na ktalù sasè gablà di demen to. ²⁰Ani sa gafsalà i to, bay ku kmaan kenen di là fa malob ise én gafsalà kenen.”

I kafaglut i libun ise Dyu

(Mark 7:24-30)

²¹Na tngak Dyisas i banwe én, na fles salu di banwe mdadong di dad syudad Tiro na Sidon. ²²Na nun mnè déén satu libun ise Dyu mdà di banwe Kanaan. Na salu kenen di ku Dyisas, na toon falbong i taluan

fakdo ku Dyisas, manan, “E Amu, bel Harì Dabid, kandom agu, du too maflayam tingàgu libun du nun busawan.”

²³Kabay là tmimel Dyisas, taman fdadong i dad gal mlalò kenen, na fnila, “Tabyà, blém di kenen i fnin, du fye mdà kenen du toon ito sanlalò na too mugak!”

²⁴Na man Dyisas, “Kabay én alò gumdek Dwata deg di bel Israél, du salngad ale i dad bilibili lana.”

²⁵Kabay fdadong i libun na lkuad kenen di blian, manan, “Amu, begam agu ttabeng.”

²⁶Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “Là fakay nwè i knaan i dad ngà na blé di dad ayem.”

²⁷Na tmimel i libun, manan, “Hae, Amu, gadègu én, bay balù dad ayem gamkaan i samel mtatek mdà di gukmaan i dad funla.”

²⁸Na man Dyisas di kenen, “Libun, too bong i ksaligam! Blégu di ge i fnim.” Kmanan én, mgulê i tingaan.

I kafgulê Dyisas i dee bung tduk i dad to

²⁹Na tnagak Dyisas i banwe én, na magu di kilil i bong lanaw Galili. Na fles kenen mnagad di satu bulul, na déén gusudengan. ³⁰Na too dee dad to salu di kenen, na nebela i dad to kimay, dad fatok, dad butè, dad to umu, na dademe fa dad to nun tduk. Fnèla di saféd Dyisas, na fanguléan ale. ³¹Taman too tikeng i dee dad to di kitela i nimò Dyisas, du ggalù i dad to umu, sikof lèman i dad to fatok, gagu i dad to kimay, na mite i dad to butè. Na dnayenla i Dwata fnangamfù dad bel Israél.

I kaffaan Dyisas i fat libu dad to

(Mark 8:1-10)

³²Na tlo Dyisas i dad gal mlalò kenen di safédan, na manan, “Toogu kando i dad to stifun dini. Tatlu duhla fanak dini di safédgu, na talandè knaanla. Là agu mayè fdà dale ku landè knaanla, du ken mtafi ale di dalan.”

³³Na man dad gal mlalò kenen, “Nè gumwèmi knaan di banwe ani gablà fkaan i kdee dad to ani. Fye ku nun to mnè dini!”

³⁴Na smalek Dyisas, manan, “File batù fanyu?”

Na manla, “Alò fitu, na nun malnak nalaf bay là dee.”

³⁵Na dek Dyisas i kdee dad to sudeng di tanà. ³⁶Na nwean i fitu batù fan na i dad nalaf na funa kenen dmasal mlé fye di Dwata. Kafnge én, snatngaan na blén di dad gal mlalò kenen, du fye nalella di kdee dad to. ³⁷Na kmaan i dad to, na bsol ale, na i gdè knaan nuku, fitu been fnò. ³⁸Na i kdee dad lagi kmaan nun fat libu, na là gakuf nse i dad libun na dad ngà kmaan. ³⁹Na kafnge Dyisas fdà dad to, smakay kenen aweng salu di banwe Magadan.

I kafni dad Farisi tnikeng
(*Mark 8:11-13; Luk 12:54-56*)

16 ¹Nun dad Farisi na dad Sadusi salu di ku Dyisas du tñilewla kenen. Taman mni ale tnikeng mdà di langit gugmadèla kenen i dek Dwata. ²Kabay ani timel Dyisas, manan, “Ku fan sdf i duh na too fulè i langit, galyu man, ‘Too fye tanà fayah.’ ³Kabay ku taflafus na fulè i langit, manyu, ‘Sasè tanà kadang du fulè i langit na labnang.’ Fulung gamu meye dad ilè di langit du fye gadèyu kagkah i tanà, bay là gamu fulung meye i dad ilè gugmadèyu i nimò Dwata di bang ani. ⁴Too sasè i dad to di bang ani! Alò dad to takmagol Dwata i mni fa i tnikeng, bay landè tnikeng fitegu di gamu galwà di tnikeng teenyu kadang, dunan i gnagugu gambet i gnagu Dyona.”

Na kafnge én, tngakan i dad Farisi na dad Sadusi na mdà kenen.

I kafngewe Dyisas gablà di tdò dad Farisi na Sadusi
(*Mark 8:14-21*)

⁵Di kifal i dad gal mlalò ku Dyisas i bong lanaw, taglifetla mebe i fan bnatula.

⁶Na fanngewe ale Dyisas, manan, “Tooyu fangeye i gambet bulung falnok fan dad Farisi na Sadusi.”

⁷Na là ale gamlabat taman stulen ale, manla, “Manan én kè du landè fan nebeito.”

⁸Kabay gadè Dyisas gsalà i kaglabatla, taman manan di dale, “Tay, ktukay i ksaligyu di deg! Kan ku stulen gamu gablà di làyu kgebe fan? ⁹Là gamu fa gamlabat kel ani? Taglifetyu kè i lime batù fan fkaangu i lime libu dad to? File kè been gukuyu i gdèla?

¹⁰“Na taglifetyu kè i fitu batù fan fkaangu i fat libu dad to? File kè been gukuyu i gdè?

¹¹“Kan kè i duenyu là gamlabat na ise ku btal fan i mangu? Én mangu dunan ani, “Tooyu fangeye i gambet falnok fan dad Farisi na Sadusi.””

¹²Na ko fa i dad gal mlalò kenen gamlabat ise ku btal falnok fan i manan, bay én fye fangeyela i tdò dad Farisi na Sadusi.

I gman Fiter gablà ku Dyisas
(*Mark 8:27-30; Luk 9:18-21*)

¹³Na salu ale Dyisas di dad malnak banwe mdadong di lunsud Sisariya Filifos, na ditù gusmalekan dad gal mlalò kenen, manan, “Tan man i dad to gablà di deg i dnagit Tingà To? Simto agu kun?”

¹⁴Na manla, “Man dademe, ge kun Dyan Gal Munyag. Man dademe, Ilaydya. Na dademe, manla ge kun Dyérimaya ku demen satu di dademe tugad Dwata.”

¹⁵Na man Dyisas di dale, “Kabay gamu, tan i manyu? Simto agu kè?”

¹⁶Na tmimel Simon Fiter, manan, “Ge sa i Krayst, i Mgalék Dwata mebe i kagotan. Ge sa Tingà i too mto Dwata.”

¹⁷Man Dyisas di kenen, “Simon, tingà Dyona too nun kafyem mdà di Dwata, du ise ku to i faglabat dun di ge, bay Màgu di langit, i fgaðè dun di ge. ¹⁸Taman dnagitgu ge Fiter du gambet ge i mgal batu. Na di batu ani gufdakgu gumnègu, dunan i dad to faglut di deg. Na landè gamfisan dale, balù fati. ¹⁹Blègu di ge i kaglut lamwa i dalan dad to salu di kagot Dwata, gambet ge magot i kunsì gamgukà i langit. Na ku tan i fnangam dini, fnang Dwata di langit, na ku tan i faloham dini di tah tanà, faloh Dwata di langit.”

²⁰Kafnge én, fnang Dyisas i dad mlalò kenen tmulen di balù simto to, ku kenen i Krayst, i Mgalék Dwata.

I kafgaðè Dyisas i kfatín
(*Mark 8:31–9:1; Luk 9:22-27*)

²¹Mdà di bang én, tambù Dyisas fgaðè di dad gal mlalò kenen gablà di fan mkel di kenen, manan, “Là fakay ku là agu salu di syudad Dyérusalém, na magu di dee kaflayam ditù mdà di dad tua gal mebe i dad to Dyu na i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Fnatila agu, bay nték agu mdà di fati di gatlung duh.”

²²Na ani duen Fiter mebe kenen di kilil na nngakan, manan, “Amu, là faloh Dwata i manam. Là fakay ku én mkel di ge.”

²³Kabay falé Dyisas di ku Fiter, manan, “Fawag ge di deg, Satanas! Kayeam nsang i knayè Dwata, du ise di Dwata gumdà i fandamam bay di to.”

²⁴Kafnge én, talù Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, “Ku nun to mayè mlalò deg, là fakay ku laan knagol knayè i kton, na mebe i krusan, na too mlalò deg. ²⁵Du ku simto kmabas i nawan, knean mati. Kabay ku simto mati du mdà di klaloan deg, nun nawan landè sen. ²⁶Balù gfun satu to i kdee fye dini tah tanà, tan i gufyen ku baling lana di kenen i nawa landè sen? Landè, du landè fakayan blé du fye gbawian i nawan landè sen. ²⁷Du là mlo i kasfulègu, agu i dnagit Tingà To, magin i bong kdatah Màgu, na dad kasaliganan. Na di duh én bnalasgu i kdee tamgimò kat satu to. ²⁸Tulengu gamu i kaglut, nun di gamu tadag dini là mati kel di kiteyu deg, i dnagit Tingà To, salu dini di kebegu i kagotgu.”

I kgili baweh Dyisas
(*Mark 9:2-13; Luk 9:28-36*)

17 ¹Kafnge i nam butang, fagin Dyisas Fiter, Dyém, na Dyan i flanak Dyém di satu mdatah bulul, na landè to ditù alò ale. ²Na di klola

meye di kenen mgili i bawehan. Too mneng i bawehan salngad i duh, na i klawehan mneng too bukay. ³Na nun msut déén Mosis na Ilaydya stulen di kenen.

⁴Na man Fiter di ku Dyisas, “Amu, too fye du dini gami. Ku mayè ge, fdak agu tlu slung dini, satu i ge, satu ku Mosis, na satu ku Ilaydya.”

⁵Na di slengan fa talù, maglimun ale i labun too mneng, na nun talù mdà di labun, manan, “Ani i tingàgu toogu kanbong nawa, na too fye i nawagu kenen. Flinge gamu kenen!”

⁶Kaklingela i talù mdà di labun, tatì ale lamfan di tanà mdà di klikòla. ⁷Kabay fdadong Dyisas na nagotan ale, manan, “Tadag gamu na nang gamu likò.” ⁸Na di ktukengla landè dademe to teenla alò Dyisas.

⁹Na di kasolla mdà di bulul too ale nfang Dyisas, manan, “Nangyu tulen di balù simto i tateenyu ditù gine. Silangyu tulen ku tamtéku agu, i dnagit Tingà To, mdà di fati.”

¹⁰Na smalek dad gal mlalò ku Dyisas, manla, “Kan ku gal man i dad to tamdò i flalò Dwata, na silang kel i To Mgalék Dwata ku takel lêman Ilaydya?”

¹¹Na man Dyisas, “Too glut, i muna kel i to gambet ku Ilaydya du fatlagadan i kdee. ¹²Na tulengu gamu takel sa Ilaydya, bay là dnilà i dad to ku simto kenen, na balingla kenen fanlayam gusen i knayèla. Na salngad én kadang i nimòla di deg, agu i dnagit Tingà To.”

¹³Na tlabo én kaglabat i dad gal mlalò kenen, i to manan ani dunan Dyan Gal Munyag.

I kafgulê Dyisas i tingà nun busaw

(Mark 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴Na di kasfulêla di kdee dad to stifun di dungan nun satu lagi salu di ku Dyisas na lkuad di munan, manan, ¹⁵“Amu, begam kando tingàgu lagi! Bnabuy kenen na ku nkel i tdukan too kenen maflayam du fugen di lifoh ku demen di yéél. ¹⁶Tanebegu kenen di dad gal mlalò ge, bay làla gagan fgulê kenen.”

¹⁷Na tmimel Dyisas, manan, “E tay, gamu dad to di bang ani, landè kafaglutyu, na too gsalà i fandamyu. Bong klogu mnè di safédyu! Tan fa dé kaftahàgu i nawagu di gamu fye faglut gamu? Nebeyu dini i tingà.” ¹⁸Na di kakel i tingà, nngak Dyisas i busawan, na lamwà, na tamgulê sa i tingà.

¹⁹Na i dad gal mlalò ku Dyisas fdadong di kenen di alò ale déén du snalekla kenen, manla, “Tan duenmi là gmagan falwà i busaw gine?”

²⁰Na man Dyisas di dale, “Du là gablà i kafaglutyu. Tulengu gamu i kaglutan, balù tukay i kafaglutyu salngad kalbong i too tukay bnè mustasa gaganyu man di bulul ani, ‘Mili ge ditù!’ Na mili sa! Ku gambet én i kafaglutyu gaganyu mimò balù i tan! ²¹(Kabay alò fagu di kdasal na i kafwasa gafalwàyu i busaw salngad ani.)”

I kafgadè Dyisas lêman gablà di kfatìn

(Mark 9:30-32; Luk 9:43-45)

²²Di kastifun i kdee dad gal mlalò ku Dyisas di banwe Galili, man Dyisas di dale, “Tamdadong i kablé deg, i dnagit Tingà To, di agot i dad to, ²³na fnatila agu, bay di gatlung duh nték mdà di fati.”

Di kmanan ani, too mlidù nawa i dad gal mlalò kenen.

I bayad gal tabeng di Bong Gumnè Dwata

²⁴Di kakel ale Dyisas di Kafernaum, nun dad to déén gal mwè bayad tabeng di Bong Gumnè Dwata fdadong di ku Fiter, na smalek ale, manla, “I to gal tamdò gamu, mlé kenen dé i bayad tabeng di Bong Gumnè Dwata?” ²⁵Na man Fiter, “Hae, mlé sa.”

Na di kasfulè Fiter di gumnèla, i muna talù Dyisas, manan, “Simon, tan i ge fandam gablà ani? Dini di tah tanà, i dad harì, simto gal gumwèla i bayad knun blé di harì? Mdà di dad ngàla ku demen di dademe dad to mnè di banwela?”

²⁶Na man Fiter, “Di dademe dad to gumwèla.”

Na man Dyisas, “Na ku én, balù là mlé dad ngà i harì. ²⁷Kabay balù fakay ku là agu mlé, knean mayad ite du ken mahal nawa dad to gal mwè i bayad. Taman salu ge di lanaw, na dmulé ge. Na i nalaf muna samkot, banngatam i baan du déén gumitem filak. Nweam na blém di dale i bayadta.”

I too mdatah to di kagot Dwata

(Mark 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 ¹Di bang én fdadong di ku Dyisas i dad gal mlalò kenen na smalek ale, manla, “Simto i too mdatah to di kagot Dwata?”

²Na tlo Dyisas satu tukay tingà di safédan du ftadagan di blengla, ³na manan, “Tulengu gamu i kaglutun, silang gamu gfusuk di kagot Dwata ku mguman i fandamyu na salngad i fandam dad malnak ngà, ⁴du i too mdatah di kagot Dwata dunan i to too fdanà i kton salngad i tingà ani.

I kgebe di salà

(Mark 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁵“Na ku simto dmawat i satu to gambet i tukay tingà ani du mdà di ksatun di deg, dnawatan agu. ⁶Kabay ku simto gumdà i satu to gamsalà, too kenen fanlayam. Fye fa ku mgikat di lialan i bong giling batu, na bat kenen di gumngalam i mahin, di laan fa mgebe di salà satu di dad to faglut di deg gambet tukay tingà ani.

⁷“Magakdo i dad to di tah tanà du dee dad gamgebe dale di salà. Na landè gutlag ani, bay too sasè kagak kadang i dad to gumdà i dademe

to gamsalà. ⁸Na ku i bali kmalam ku demen bali bliam mebe ge di kimò sasè, fye fa baling ku kanlangam na batam du fye là ge fles mimò sasè, du fye fa ku fatok ge ku demen kimay na nun nawam landè sen, di sikof kmalam na bliam bay baling ge bat di lifoh landè gusenana. ⁹Na ku bali matam gamgebe ge di kimò sasè, baling fye fa ku tanwilam na batam du fye là ge fles mimò sasè. Fye fa ku alò satu matam, na nun nawam landè sen. Sasè ku balù sikof matam bay baling ge bat di lanaw lifoh.”

I fléd gablà di bilibili lana

(Luk 15:3-7)

¹⁰“Too gamu fgeye du fye là mnanà keyeyu i dad to gambet i dad ngà ani. Tulengu gamu i kaglutan, i dad kasaligan Dwata mifat dale gal mnè di saféd i Màngu déén di langit. ¹¹(Na agu, i dnagit Tingà To, i duengu salu dini di tah tanà du fye falwàgu i dad to lana di Dwata mdà di salàla.)^e

¹²“Di gamu fandam, tan nimò i mfun mlatu bilibili ku lana i satu? Ise én nimoan kè, tngakan i syem falò syem di bulul gumtebla, du fanngabalan i satu lana? ¹³Na tulengu gamu i kaglutan, ku teenan, too lehew, mdatah fa i klehewan di syem falò syem i là lmen lana. ¹⁴Na salngad én, là mayè i Màngu di langit ku lana di kenen balù alò satu to gambet dad ngà ani.”

Gablà di flanekam gamsalà di ge

¹⁵Na man Dyisas, “Ku nun flanekam di kafaglut gamsalà di ge, salu ge di kenen na tulenam kenen ku tan i gugsalaan di ge, bay nimoam ani di alò gamu lwe. Na ku fanlingen ge, gambet tagebem kenen lêman di kasaflanekyu. ¹⁶Kabay ku laan ge fanlinge faginam satu ku demen lwe to, du fye nun lwe ku demen tlu to mlinge i kdee gmanyu. ¹⁷Na ku laan ale fanlinge, tulenam di dad to faglut di kastifunyu. Na ku laan ale fanlinge, na i kibòyu kenen fsalngadyu di dad to là gmadè Dwata ku demen satu to gal mwè bayad buhis.”

I glal dad to mlalò ku Dyisas

¹⁸“Tulengu gamu i kaglutan, ku tan i fnangyu dini di tah tanà, fnang sa di langit, na ku tan i falohyu dini, faloh Dwata di langit.

¹⁹“Na ani fa tulengu gamu, ku nun lwe di gamu dini di tah tanà nun ksatatu i nawayu gablà di satu fniyu, blé sa i Màngu di langit i fniyu, ²⁰du balù nè gustifun lwe demen tlu to du mdà di ksatatula di deg, déén agu di safédla.”

Gablà di klifet i salà

²¹Na fdadong Fiter di ku Dyisas, na smalek kenen, manan, “Amu, file dulègu nlifet i salà demegu to gamsalà di deg? Kel di fitu dulè dé?”

^e 18:11 Di dademe dad labi ksulat Tnalù Dwata là gakuf tnaluan 11 di ksulat dun.

²²Kabay tmimel Dyisas, manan, “Ise ku alò fitu dulê, bay kel di fitu falò dulê fitu. ²³Èn duenan du i kagot Dwata dad ton salngad di nimò satu harì meye dad uteng i dad saligan di kenen. ²⁴Na di katbuan meye dad uteng ani nun nebe di kenen satu saligan gamguteng di kenen dee libu filak. ²⁵Na du laan gambayad i utengan, man i amun fafablin kenen salngad i fasak, na yaanan, dad ngaan, na kdee nfunan du bayad i bong utengan.

²⁶“Kababay lkuad i salig di muna i amun du too fakdo, manan, ‘Amu, begam fantahà nawam di deg du bnayadgu i kdee utenggu.’ ²⁷Na kamdo i amun kenen, taman nlfetan i kdee utengan, na falwaan kenen.

²⁸“Kababay di kalwà i to én, gsitongan satu di dademen salig nun tukay uteng di kenen. Di kiten kenen, fanlangan manan, ‘Bnayadam i utengam!’

²⁹“Na lkuad i salig ani di munan na fakdo kenen, manan, ‘Begram fantahà nawam di deg du bnayadgu di ge.’

³⁰“Kababay laan mayè, na tabalingan fbilanggu i demen salig kel di kbayadan i kdee utengan. ³¹Di kite i dad demen salig i mgimoan, too ale mlidù, taman salu ale di amula, na tulenla i kdee teenla.

³²“Kaklinge i hari dun, fatlon i salig tafalwaan na manan di kenen, ‘Too ge sasè salig! Tanlifetgu i kdee utengam du fakdo ge di deg. ³³Gablà moon ku kandom i demem salig salngad i kakdogu ge.’ ³⁴Na too flabè i amun, taman fbilangguan i salig én, du fye fanlayam kel di kbayadan i kdee utengan.

³⁵“Salngad én i nimò Màgu di langit di kat satu gamu ku là mdà di nawayu mlifet salà i demeyu to.”

I katdò Dyisas gablà di kagak i satlamin

(Mark 10:1-12)

19 ¹Kafnge Dyisas tamdò i kdee ani, tngakan i banwe Galili na salu kenen di banwe Dyudiya di faltù i yéél Dyordan. ²Na too dee dad to mlalò kenen, na fanguléan déén i dad to nun tduk.

³Na nun dad Farisi salu di kenen du neyela dalam dmalam kenen, taman smalek ale, manla, “Fakay dé di flalò Dwata ku kahito yaanito, balù tan i gumdaan?”

⁴Na tmimel Dyisas, manan, “Làyu kè bnasa gablà di nimò Dwata di katbuan di kimoan i banwe, du nimoan satu lagi na satu libun, ⁵manan, ‘Ani duen i lagi lamwà di ifat i maan na yéan na mnè di saféd i yaanan du i lwe to ani mgimò satu?’ ⁶Taman taise ku lwe to i satlamin bay mbaling satu. Na taman là fakay ku sankah i dad to, i tasansatu Dwata.”

⁷Taman smalek dad Farisi, manla, “Ku én i kagak, tan duen Mosis faloh i lagi kah i yaanan ku tafunan sulat di fafil gufgadè i kaskah?”

⁸Na tmimel Dyisas, manan, “Hae, du too mgal uluyu! Ani sa duen Mosis faloh ku kahyu yaanyu. Kabay mdà di katbuan ise ani knayè

Dwata. ⁹Taman mangu di gamu, balù simto to mkah yaanan i là mlafà kenen, gamsalà ku lêman mwè satu libun.”

¹⁰Na man i dad gal mlalò ku Dyisas di kenen, manla, “Ku ani kagkah i satlamin, fye fa ku nang ito mwè yaan.”

¹¹Na tmimel Dyisas, manan, “Nun dad to banlé Dwata kgagan là mwè yaan, bay ise ku kdee dad to. ¹²Là salngad duen i dad to là mwè yaan. I dademe nun gukulang lawehla mdà di ksutla. Na dademe tnalín ale i dad to. Na dademe là mwè yaan mdà di kabléla i ktola di kafbel i kagot Dwata. Nè i to gmagan mimò ani, én fye dmawat i tdò ani.”

I kdawat Dyisas i malnak dad ngà

(Mark 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³Na nun dad to mebe i dad ngà di ku Dyisas du fye nagotan ale na dnasalan. Kabay i dad mlalò ku Dyisas, balingla nngak i dad to én.

¹⁴Kabay man Dyisas, “Falohyu dad ngà salu di deg, na nangyu ale fnang, du ku simto to nun ksalig salngad i dad ngà ani, gakuf ale di kagot Dwata.” ¹⁵Na kafngan magot na dmasal dale tamdà kenen.

I lagi nun bong knun

(Mark 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶Di satu duh nun lagi salu di ku Dyisas, na smalek, manan, “E To Tamdò, tan i fye nimògu fye gfungu i nawa landè sen?”

¹⁷Na man Dyisas, “Kan ku smalek ge deg ku tan i fye? Alò satu i fye, dunan Dwata. Nimenam kdee flalò Dwata ku mayè ge gamdawat nawa landè sen.”

¹⁸Na smalek i lagi, manan, “I tan dad flalò manam én?”

Na man Dyisas, “Nang ge manò, nang ge mlafà yaanam, nang ge tmaku, na nang ge tmulen kéng di usay, ¹⁹mafè ge i maam na yéam, na kandom i demem to salngad kaktom i ktom.”

²⁰Na tmimel i lagi, manan, “Tanimengu i kdee dad flalò én. Tan fa kè i gukulanggu?”

²¹Na man Dyisas di kenen, “Ku mayè ge landè gukulangam, mdà ge na fablim i kdee dad knunam, na blém i bayadan di dad to landè. Na fagu déén nun bong knun gfunam di langit. Kafnge én, samfulè ge, na mlalò ge deg.”

²²Kabay di kaklinge i lagi i man Dyisas, mdà kenen na too mlidù nawan du too bong knunan.

²³Na man Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, “Tulengu gamu i kaglutan, too malima kagfusuk i to nun bong knun di kagot Dwata.

²⁴Glut ani, malima fusuk i bong lmanaf kamél di sol i dalum, bay malima fa i satu to nun bong knun fusuk di kagot Dwata.”

²⁵Kaklinge dad gal mlalò kenen ani, too ale tikeng, na smalek ale, manla, “Ku glut én, simto fakay galwà?”

²⁶Na meye Dyisas di dale, na manan, “Landè to gmagan mimò ani, bay gagan Dwata i kdee.”

²⁷Na tmimel Fiter, manan, “Neyem gami, tatnagakmi i kdee du mlalò gami ge, na tan i gdawatmi?”

²⁸Na man Dyisas di dale, manan, “Tulengu gamu i kaglutu, di bang kadang ku tafnalami Dwata i kdee, sudeng agu, i dnagit Tingà To, di gusudeng i gumdatah. Na di bang én, gamu dad gal mlalò deg nun sfalò lwe gusudengyu mukum, na mukum gamu i dad to mdà di sfalò lwe lumbuk bel Israél. ²⁹Na kat satu to tmagak i gumnean, ku demen i dad flanekan, ku demen i maan, ku demen i yéan, ku demen i dad ngaan, ku demen tanaan mdà di klaloan deg, too bong gdawatan mdà di Dwata kel di mlatu dulê i kbongan di tatnagakan. Na gdawatan fa i nawa landè sen. ³⁰Na nun dee dad to mdatah di bang ani, baling mdanà kadang di fulé duh. Na dad to mdanà di bang ani, mdatah kadang di fulé duh.”

I taden blé i mfun fule

20 ¹Na man Dyisas, “Satu guflingengu i kagot Dwata di nimò satu to mfun tanà gumulen dad bunge grép. Too flafus kenen lamwà du meye dad to mimò di tanaan. ²Na i kastulenla i tagnè taden di sduh na tamastandè ale, taman fimoan ale di tanaan.

³“Na di tngà mnagad i duh lêman lamwà mfun i fule na nun teenan dad to di fadyan tati tadag déén landè nimòla, ⁴taman manan di dale, ‘Mimò gamu di tanàgu, na tnadengu gamu i gablà tadenyu kadang.’

⁵Taman mdà ale du mimò ditù.

“Na lamwà kenen di kaltu i duh na lêman di tngà masol i duh, na nun dad to fimoan di tanaan. ⁶Na di fan kasdaf i duh, lamwà kenen lêman na teenan dademe to tì tadag déén, na manan, ‘Tan duenyu tadag dini tayud i duh landè nimòyu?’

⁷“Na manla, ‘Hae, du landè to fimò gami.’

“Na manan di dale, ‘Na ku én, mimò gamu di tanàgu.’

⁸“Na di kasdaf i duh, man i mfun i fule di to magot i taden, manan, ‘Tlom i dad to mimò, na tnadenam ale. Funam tnaden i dad to fulé tambù mimò, na fafulém dad guna mimò.’

⁹“Kakel i dad to tambù mimò mdà di fan sdaf i duh, na banlén kat satu dale i tagnè taden di sduh. ¹⁰Taman di ktadenan i dad guna mimò, i man nawala bong fa déén i dale taden, bay salngad sa i tadenla. ¹¹Na di kagdawatla i tadenla too ale mugak di mfun i tanà. ¹²Manla, ‘I dad to gfulé tambù, alò satu uras klola mimò, bay fsalngadam ale di gami, blaam tatayud i duh mimò gami di bong kinit.’

¹³“Na tmimel kenen, manan di satu di dale, ‘Flanek, làta gamu nlangong. Ise én kè tagnè kastulenta di katbuam mimò, i tagnè taden di sduh i tadengu ge? ¹⁴Dnawaty i tadenyu, na mulé gamu. Én kayègu ku

tan i blégu gamu salngad én i blégu di dad to fulé kel. ¹⁵Man, landè kè kaglutgu magot i filakgu? Ken mingà nawayu du too agu mayè mlé.’

¹⁶“Na salngad én, nun dad to fulé ani baling guna kadang di fulé duh. Na nun dad to muna ani baling gfulé kadang di fulé duh.”

I gatlu dulê Dyisas fgadè gablà i kfatín

(*Mark 10:32-34; Luk 18:31-34*)

¹⁷Na mnagad ale Dyisas salu di syudad Dyérusalém. Di slengla magu fafdadong Dyisas i dad sfalò lwe gal mlalò kenen na klola magu manan di dale, ¹⁸“Flinge gamu, du ani salu ito di Dyérusalém na ditù bléla agu, i dnagit Tingà To, di agot i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na nukumla agu di fati. ¹⁹Na kafnge én, bléla agu di dad to ise Dyu du fye snilola agu, na bnadasla, na flesla agu nlsang di krus. Kabay di gatlung duh nték agu Dwata mdà di fati.”

I fni yê ale Dyém na Dyan

(*Mark 10:35-45*)

²⁰Kafnge én, fdadong di ku Dyisas i yaan Sébidi magin i lwe dad ngaan lagi, na lkuad kenen di munan du nun kayean fni di kenen. ²¹Na smalek Dyisas, manan, “Tan i kayeam?”

Na manan, “Ku tage magot i banwe di fulé duh, fsudengam i lwe dad ngàgu ani di safédam, satu gsen di kwananam na satu gsen di ibengam.”

²²Kabay tmimel Dyisas, manan, “Làyu gadè i fniyu. Gaganyu kè mebe i kaflayam salngad i bong kaflayam gnagugu kadang?”^f

Manla, “Hae, gaganmi.”

²³Man Dyisas, “Too glut, i kaflayam gnaguyu kadang salngad di kaflayam gnagugu. Kabay landè kaglutgu malék ku simto fsudeng gsen di kwanangu na di ibenggu, du én alò gsudeng déén i dad to tagutmagà i Màng dun.”

²⁴Na di kaklinge i dademe sfalò gal mlalò ku Dyisas i fni dademela ani, flabè ale di lwe saflanek ani. ²⁵Kabay, tlo Dyisas kdeela di safédan, na manan, “Tagadèyu i gal nimò i dad ganlal i dad to di tah tanà ani. Toola bankut i dad to gdanà di dale. I dad to nun glal, toola gal dek i dad to. ²⁶Kabay gamu, ise én i kfaguyu, du ku nun di gamu mayè mbaling mdatab là fakay ku laan gal ttabeng i dademen. ²⁷Na ku nun di gamu mayè mdatab di kdee, là fakay ku laan flifan i kton di kdee dademen. ²⁸Salngad deg, i dnagit Tingà To, làgu salu di tah tanà ani du én kayègu ku ttabeng agu i dad to, bay i duengu salu dini du ttabenggu i dad to na blégu i ktogu di fati, du bnayadgu dad salàla du fye dee dad to galwà.”

^f **20:22** Satu kubad ani dunan: Gaganyu kè tmufi minum i basu guminumgu.

I kagfulé Dyisas dad to butè
(*Mark 10:46-52; Luk 18:35-43*)

²⁹Na di kdà ale Dyisas di banwe Dyérikò too dee dad to mlalò kenen.
³⁰Na nun lwe to butè sudeng di kilil dalan. Di kaklingela, i to mlius di dale, dunan Dyisas, tamlo ale, manla, “E Bel Harì Dabid, begam gami kando.”

³¹Na dee to mngak dale, na manla dale fanak. Kabay baling matnù kakitla, manla, “E Amu, Bel Harì Dabid begam gami kando!”

³²Na tlag Dyisas magu du tlon ale di safédan, manan, “I tan kayèyu nimògu di gamu?”

³³Na manla, “Amu, kayèmi ku beg gami mite.”

³⁴Na too kamdo Dyisas dale, na nagotan i matala, na mite ale, na fles ale magin kenen.

I sangal kagu Dyisas di syudad Dyérusalém
(*Mark 11:1-11; Luk 19:28-40; Dyan 12:12-19*)

21 ¹Na di kagdadong ale Dyisas di syudad Dyérusalém, di kakella di banwe Bétfagi di dungan i bulul Olib, dekan muna lwe gal mlalò kenen, ²na manan di dale, “Fles gamu di banwe sen munaito. Kakelyu ditù, nun teenyu satu dongki ikat gagin i tingaan. Nbelyu ikatla na nebeyu dini di deg. ³Na ku nun to smalek gamu, manyu, ‘Nun gukmamu i Amu dun.’ Na gasilan fulè di gamu kadang i dongki na tingaan.”

⁴I tanimò Dyisas ani, du fye gdohò i gman Dwata fagu di satu tugadan, manan,

⁵“Fgadeam dad to di Sion,^g manam,
‘Neyeyu, du fan kel di gamu i Hariyu.
Fdanaan i kton na smakay kenen di dongki,
tingà dongki i snakayan.’”

⁶Na tamdà i lwe dek Dyisas. Na nimenla i manan. ⁷Na nebela i dongki na tingaan di ku Dyisas, na afidla dun i dademe klawehla, na smakay Dyisas. ⁸Na di slengla magu nun dee to mbel dademe klawehla di dalan gumagun na kamlang ale fa dad malnak fanga kayu nun doon, du filèla di dalan gumagu Dyisas du fitela afèla kenen.^h ⁹Na tamlo i dad to di muna Dyisas, na tmimel dad to di fulé, manla,

“Dnayenito i bel Harì Dabid.

Too nun kafye i to salu dini mebe i glal Amuito Dwata.

---

^g 21:5 Satu dagit Sion, dunan Dyérusalem. ^h 21:8 Satu kibò dad to di bang Dyisas mto fite afèla i hari salu di banwela, galla nbel klaweh na fkah malnak fanga kayu nun doon di dalan gumagun. Na i gal snakay i dad harì di bang én dunan i too fye kudà, bay du fdanà Dyisas i kton, én snakayan, dunan donki.

Dnayenyu Dwata kdeeyu mnè di tah langit!”

¹⁰Na di kfusuk Dyisas di Dyérusalém kdee dad to di klamang syudad too tikeng, manla, “Simto to ani dé?”

¹¹Na tmimel i dad to magin ku Dyisas, manla, “Dyisas ani, satu tugad Dwata mdà di banwe Nasarét di Galili.”

I nimò Dyisas di Bong Gumnè Dwata

(Mark 11:15-19; Luk 19:45-48; Dyan 2:13-22)

¹²Na fusuk Dyisas di Bong Gumnè Dwata, i gal gumangamfù dad Dyu. Na ndalan lamwà dad to sbayad déén. Fnugenan dad lamisa i dad to samfalit filak, na dad gusudeng i dad fabli salafati galla dsù. ¹³Na manan di dale, “Tagsulat di Tnalù Dwata, manan, ‘Èn gukmanu i Gumnègu gal gudmasal,’ bay tabalingyu nimò gumnè i dad to tmaku!”

¹⁴Na nun dad to butè na dad to là gagu salu di kenen déén di lam i Bong Gumnè Dwata, na fanguléan ale. ¹⁵Kabay too flabè i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis di kitela i dad tnikeng nimò Dyisas, na di kaklingela i kit dad ngà di lam i Bong Gumnè Dwata, di kmanla, “Dnayenito i bel Harì Dabid!”

¹⁶Taman smalek ale ku Dyisas, manla, “Laam kè linge i manla?”

Na tmimel Dyisas, manan, “Hae sa. Làyu kè bnasa i man di Tnalù Dwata, manan, ‘Tdoam dad ngà, balù dad too malnak ngà dmayen kdataham?’ ”

¹⁷Na tnagakan ale na lamwà di syudad, du salu kenen di Bétani, na déén gumilean di butang én.

I talù Dyisas di kayu fig

(Mark 11:12-14, 20-24)

¹⁸Kakwalan én, di dalan Dyisas samfulè di syudad, tabitil kenen. ¹⁹Na teenan satu kayu fig di kilil dalan, na fdadong kenen, bay kakelan déén alò doon i teenan landè bungen. Taman talù Dyisas di kayu, manan, “Fandà ani talà ge gambunge.” Na tatì mlanas i kayu.

²⁰Na di kite dad gal mlalò ku Dyisas mati i kayu, tikeng ale, na smalek ale, manla, “Kan ku mlal mlanas i kayu fig.”

²¹Na tmimel Dyisas, manan, “Tulengu gamu i kaglutan, ku faglut gamu na là lwe i nawayu, gaganyu nimò i tanimògu di kayu ani, na ise ku alò ani, bay fakayyu man di bulul ani, ‘Magket ge na gbat di lam i mahin,’ na gdohò sa i manam. ²²Du balù tan i fniyu di dasal gdawatyu.”

I ksalek gablà di gumdà i glal Dyisas

(Mark 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³Na samfulè Dyisas di Bong Gumnè Dwata. Di slengan tamdò di lam, fdadong di kenen i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tua gal mebe dad

Dyu, na smalek ale, manla, “Tan kè i kaglutam mimò i kdee nimoam, na simto mlé ge glal?”

²⁴Na tmimel kenen, manan, “Nun snalekgu gamu funa. Ku tmimel gamu, tulengu gamu i gumdà glalgu mimò ani. ²⁵Tulenyu deg, i kbunyang Dyan, nè gumdà i glalan, mdà di Dwata, ku demen mdà di to?”

Na stulen ale ku tan fye timella, na manla, “Tan i timelito? Ku manito, ‘I glalan mdà di Dwata,’ snalekan ito, ‘Kan ku làyu fnaglut i manan?’ ²⁶Kabay ku manito, ‘Mdà di to,’ likò ito dad to, du i kdeela too fnaglut Dyan satu tugad Dwata.”

²⁷Taman tmimel ale ku Dyisas, manla, “Làmi gadè.”

Taman man Dyisas di dale, “Na, làgu tmulen gamu ku nè gumdà i glalgu mimò i nimògu.”

I fléd gablà di lwe tingà lagi

²⁸Na fadlug Dyisas talù di dad ganlal i dad Dyu, manan, “Tan i fandamyu gablà ani? Nun satu to lwe tingaan lagi. Na salu kenen di twege, na manan, ‘Tò, mdà ge du mimò ge di fule grép duh ani.’

²⁹“Baling man i tingaan, ‘Là agu mayè.’ Kabay là mlo msal kenen na mdà du mimò ditù.

³⁰“Na salu i mà ani di tingaan twali na salngad i manan. Na tmimel i tingaan, manan, ‘Hae Mà,’ bay laan salu ditù. ³¹Na di lwe dad ngà ani, simto i mimen knayè i màla?”

Na tmimel ale, manla, “I twege.”

Na man Dyisas, “Hae, na tulengu gamu i kaglutam, i dad to sasè, gambet i dad to mwè bayad buhis na i dad libun mkat lagi, muna fa di gamu fusuk di kagot Dwata. ³²Hae, du salu Dyan Gal Munyang dini di gamu du fiten di gamu i dalan du fye matlu gamu, bay là gamu faglut di kenen. Baling én faglut di manan i dad to mwè bayad i buhis na i dad libun mkat lagi. Kabay gamu, balù tateenyu i kafaglut dad to én, knean là gamu msal na faglut di tdoan.”

I guflingen Dyisas i dad ganlal di kafaglut di to magot i fule (Mark 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³Na man Dyisas, “Flinge gamu di satu fléd ani. Nun satu to mule i walad dnagit grép di tanaan na nlabatan. Na makol kenen sol di bong batu du gumisà i bunge grép. Na fdakan satu mdatab gumnè i to munung dad fulen. Na kafnge én, fagotan i dad fulen di dademe to, du salu kenen di satu banwe. ³⁴Na di bang ktaga dad bungen, nun dekan dad saligan salu di dad to magot dun, du fwean kenen alel.

³⁵“Kabay i dad to fagotan dun, balingla kanfè i dad saligan, na bnunalla i satu, fnatila i satu, na tnudàla batu i satu. ³⁶Na dekan lêman ditù dademe dad saligan, dee fa di dad muna dekan. Kabay salngad

nimòla di dale. ³⁷Di gusenán, dekan i tingaan, du manan, ‘Là fakay ku làla nafè i tingàgu.’

³⁸“Kabay kantola teen i tingaan, stulen ale, manla, ‘Ani sa tingà i mfun i fule. Kenen i mfun kadang, taman snitongito kenen na fnatiito, du fye di kfati maan gito gamfun i fule.’ ³⁹Na taman kanfèla, na ditù gumbatla kenen di lwà i gumule i maan na flesla fnati.”

⁴⁰Na smalek Dyisas, manan, “Ku takel i mfun fule ditù, tan i nimoan di dad to gufagotan i fulen?”

⁴¹Manla, “Fnatin sa i dad to sasè én, na fagotan di dademe dad to mayè mlé i alelan ku tabang kgafat i bungen.”

⁴²Na man Dyisas di dale, “Làyu kè bnasa i man Dwata di Tnaluan? Manan,

‘I batu too knang i dad to fdak gumnè,
du di dale fandam landè gukmamu dun,
én baling i batu too mabtas di kdee.

Hae, ani mgimò i Amuito Dwata,
na di kitemi, too gamtikeng i nimoan.’

⁴³“Taman tulengu gamu, i kagot Dwata nawì mdà di gamu na blé di dad to mimò knayean. ⁴⁴(Na ku simto gdauf di batu ani, tfò dad tulanan, bay ku simto tankan i batu, tatì mluna.)”

⁴⁵Na kaklinge dad ulu i dad bà di Dwata na dad Farisi i dad fléd Dyisas ani, glabatla ale gugtadè i manan. ⁴⁶Taman too ale mngabal kfagu kamfè kenen di bang én, bay likò ale di dee dad to faglut na Dyisas i satu tugad Dwata.

I fléd gablà di klak di kasdeme

(Luk 14:15-24)

22 ¹Na tamdò Dyisas di dad to lêman fagu di fléd, manan, ²“Satu guflingengu i kagot Dwata di satu hari mimò i bong fista di kasdeme i tingaan lagi. ³Na dekan dad saligan di dad to tanlakan du fye nngéla ale, bay là ale mayè.

⁴“Na taman dekan lêman dademe dad saligan, na manan, ‘Tooyu man di dad to tanlak, tagatlagad i kakaan. Tatnatê i dad malbang bakagu na dad ngà baka tafabù, tagatlagad i kdee. Na tooyu ale fsalu dini di fista i kasdeme tingàgu.’

⁵“Kabay là fduf i dad to tanlakan i manan, na baling ale fadlug di dad nimòla, satu salu di nligon, na satu salu di tindan. ⁶Na i dademe, kanfèla dad saligan, na fatdukla ale, na fnatila. ⁷Na too flabè i hari, na dekan dad sundalun, du fye fnatila i dad to mati i dad saligan, na snakufan i syudad gumnèla.

⁸“Kafnge én, tlon i dademe dad saligan, na manan, ‘Tagatlagad fista i kasdeme, bay i dad to tamunagu nlak là ale gablà salu di fista ani.

⁹Taman mdà gamu salu di dad dalan di gusabù i dad to, na nlakyu i kdee dad to teenyu du salu di fistagu.’ ¹⁰Na mdà i dad saligan salu di dad dalan, na santifunla i kdee dad to teenla, balù fye dad to ku demen sasè. Na tafnò dad to i bong gukmaan di fista i kasdeme.

¹¹“Kabay di kfusuk i harì du neyen i dad to salu déén, nun teenan satu to là lamsak klaweh i kasdeme. ¹²Na snalek kenen i hari, ‘E flanek, tan i kagfusukam dini du là ge lamsak klaweh i kasdeme?’ Kabay là gamtimel i to én.

¹³“Na man i harì di dad saligan, manan, ‘Bnakusyu dad blian na dad sigalan, na batyu di lwà di gukmifun, déén di gumlanu dad to na gukminggat i kifanla.’

¹⁴“Hae, du dee dad to nlak Dwata, bay là dee i dad mgalékan.”

I salek gablà di bayad buhis
(*Mark 12:13-17; Luk 20:20-26*)

¹⁵Na kafnge én, lamwà dad Farisi, du santulenla kfagula kamfè ku Dyisas fagu di salek. ¹⁶Na én nimòla, dekla di ku Dyisas dademe to gal mlalò dale na dademe dad Dyu msen di ku Hari Hérod. Kakella ditù, manla, “To Tamdò, gadèmi ge satu to là tmulen kéng. Tamdò ge i kaglut gablà di knayè Dwata, du laam fkah di nawam i man dad to gablà di ge, na là mabtas di ge ku tan i glalla. ¹⁷Taman tulenam gami ku tan i fandamam. Fakay dé di flalò blé Dwata fagu di ku Mosis ku mlé gami i bayad buhis di ku Sisar, i gumdatah di banwe Roma ku demen là?”

¹⁸Kabay gadè Dyisas i duenla smalek ani, taman manan, “Gamu dad to flingu mimò fye, kan ku tilewyu agu fnawel? ¹⁹Fiteyu deg satu filak galyu bayad buhis.” Na nebela satu filak di kenen. ²⁰Na snalekan ale, manan, “Simto kè baweh na dagit i gkah di filak ani?”

²¹Na manla, “Ku Sisar.”

Taman man Dyisas di dale, “Na ku tan i nfun Sisar bléyu ku Sisar, na ku tan i nfun Dwata bléyu di Dwata.”

²²Di kaklingela i manan, too ale tikeng, taman mdà ale tmagak kenen.

I salek gablà di kték mdà di fati
(*Mark 12:18-27; Luk 20:27-40*)

²³Na di duh én nun dad Sadusi salu di ku Dyisas, dunan dad Dyu i gal mangman kun, là mték i dad to mdà di fati. ²⁴Na ani snalekla di kenen, manla, “To Tamdò, nun sulat Mosis di gito di muna fa, gman, ku mati satu lagi, bay landè tingàla yaanan, là fakay ku là nwè i flanekan i libun balu én, du fye nun bel i tamati fagu di kenen. ²⁵Na di muna kun, nun fitu lagi saflanek mnè dini. Na mwè yaan i twege, bay mati na landè tingàla, taman nwè i galwen. ²⁶Kabay salngad ani mkel di galwen na gatlung na di kdee dad fitu saflanek kel di sangal twali. ²⁷Kafnge én, mati

i libun. ²⁸Na ani snalekmi, kadang di kték i dad mati, di dad fitu saflanek simto yaan i libun ani, du i kdeela slame mwè kenen?”

²⁹Na tnmel Dyisas, manan, “Gsalà i fandamyu du làyu gadè i Tnalù Dwata na làyu gadè i kbong tulusan. ³⁰Du di kték i dad to mati di fulé duh, talandè swè yaan lagi ku demen libun, du én kagkahla salngad i dad kasaligan Dwata di langit. ³¹Na gablà di fnaglutuyu i là mték dad to mati, làyu kè lmen masa i man Dwata di gamu? ³²Manan, ‘Agu i Dwata fnangamfù Abraham, Isaak, na Dyékob.’ I gman Dwata ani i satu gugmadeito balù tamati ale Abraham mto ale lêman, du Dwata i Dwata fnangamfù i dad to mto, ise dad to mati.”

³³Na di kaklinge i dad to i man Dyisas ani, too ale tikeng di katdoan.

I too mdatah flalò Dwata

(Mark 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴Di kaklinge i dad Farisi gablà di kfisan Dyisas i dad Sadusi, sdulè ale stifun di kenen. ³⁵Na nun satu di dale gal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis tmilew mawel kenen fagu di salek. ³⁶Manan, “E To Tamdò, tan i too mdatah flalò di kdee flalò Dwata?”

³⁷Na tmimel Dyisas, manan, “‘Tooyu kando i Amuyu Dwata mdà di nawayu, na di kdee knayèyu, na di kdee fandamyu.’ ³⁸Ani i too mdatah flalò na mabtas di kdee. ³⁹Na i gamtadol, fan salngad di muna, dunan ani, ‘Kandoyu i demeyu to salngad kakdoyu i ktoyuu.’ ⁴⁰I lwe flalò ani, gumdà i kdee flalò blé Dwata di ku Mosis na i kdee tdò dad tugad Dwata.”

I salek gablà di To Mgalék Dwata

(Mark 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹Di kagastifun fa i dad Farisi, smalek Dyisas dale, ⁴²manan, “Tan fandamyu gablà ku Krayst, i Mgalék Dwata? Simto kè gutambulan?”

Na tmimel ale, manla, “Kenen i bel Harì Dabid.”

⁴³Na man Dyisas, “Ku én, kan ku katlo Dabid kenen Amu fagu di kalak i Tulus Dwata? Hae, du ani gman Dabid,

⁴⁴‘Man Amuito Dwata di Amugu, manan,

“Fagotgu ge i kdee,

taman sudeng ge dini gsen di kwanangu,

kel di kagfisangu dad dmuen ge,

na kafkahgu dale di dungan falel bliam.”’

⁴⁵Na du katlo Dabid, i To Mgalék Dwata dunan Amu, na kan ku én katloyu kenen bel Dabid?”

⁴⁶Na landè to gamtimel kenen, na mdà di duh én talandè mayè smalek kenen.

I kafngewe gablà di nimò i dad gal tamdò i flalò Dwata na dad Farisi
(Mark 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

23 ¹Na kafnge én, talù Dyisas di kdee dad to na di dad gal mlalò kenen, manan, ²“I dad to tamdò i dad flalò na dad Farisi, ale i nun glal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, ³taman là fakay ku làyu nimen i kdee tulenla gamu, bay nangyu ganbet i dad nimòla du làla nimen i galla tdò. ⁴Dee flalòla i dad to too malima nimen, gambet fkakifla di dad to i dad too blat nebe, bay balù satu tnalò, làla agot du tmbang mebe dun.

⁵“I kdee fye nimòla, nimòla du fye fite di dademe to. Falbangla i dad gumkahla dad gusmulat Tnalù Dwata batangla di ulula na sigalla. Na ftahàla i fayolla di kilil klawehla du fye dag i dad to i kimenla Dwata. ⁶Na én kayèla di dad fista i dad gusudeng i dad to too mgafè, na déén di dad gusatdò kayèla i fye gusudeng di muna. ⁷Ku salu ale di fadyan kayèla ku too ale nafè i dad to déén, na ku ‘To Tamdò’ i kdagit dale.

⁸“Kabay nangyu faloh ku én kdagit gamu ‘To Tamdò,’ du i kdeeyu salngad du saflanek, na alò satu tamdò gamu. ⁹Na nang gamu dmagit i to dini di tah tanà, ‘Mà,’ du alò satu i Màyù, dunan Dwata ditù di langit. ¹⁰Na nangyu faloh ku nun dmagit gamu, ‘Amu,’ du alò satu Amuyu, dunan agu i Mgalék Dwata. ¹¹Na én too mdatah di kdeeyu dunan i to flifan i kton di dademen. ¹²Du balù simto to fdatah i kton, fdanà sa kadang, na balù simto to fdanà i kton, fdatah sa kadang.”

I kngak Dyisas i dad to flingu ale fye to
(Mark 12:40; Luk 11:39-42, 44, 47-52; 20:47)

¹³“Magakdo gamu dad tamdò i flalò blé Dwata na gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du tatì gamu flingu gamu fye to, bay nsangyu i dalan dad to fusuk di kagot Dwata. Là gamu mayè fusuk na balù i dad to mayè, làyu faloh dun. (¹⁴Magakdo gamu dad tamdò i flalò blé Dwata na gamu dad Farisi! Tatì gamu flingu gamu fye to, bay mlangong gamu i dad to balu du fye gwèyu dad knunla, na fantahàyu dasalyu du fye là dilè i dad to i ksasèyu. Taman baling matnù i flayamyu di fulé duh!)

¹⁵“Magakdo gamu dad tamdò dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du tatì gamu flingu gamu fye to! Hae, mifal gamu i mahin na magu gamu di gumawagan di klamang banwe du fye gebeyu dad to di tdòyu balù alò satu to. Kabay ku tagebeyu kenen, matnù fa i ksasean di gamu, na mdatah fa i kagablaan salu di lanaw lifoh.

¹⁶“Magakdo gamu du tamdò gamu i dalan di demeyu to, bay salngad gamu to butè gal malak dademe to, du ani tdòyu, ‘Ku nun to smafà fagu di Bong Gumnè Dwata, fakay ku laan dnohò dun, bay ku smafà kenen fagu di blawen di lam i gumangamfù di Dwata là fakay ku laan dnohò.’

17Tay too gamu kulang na butè! Tan i too mabtas, i blawen ku demen i Bong Gumnè Dwata. Alò mabtas i blawen di Dwata du déén di Bong Gumnean. 18Na tdòyu kun, ‘Ku nun to smafà fagu di gudamsù di Dwata fakay ku laan dnòhò i fakangan, bay ku smafà kenen fagu di dsù di tah i gudamsù là fakay ku laan dnòhò i fakangan.’ 19Tay kbutèyu! Tan i too mabtas, i dsù bléyu ku demen i gudamsù di Dwata? Silang gablà dsù di Dwata, ku tamatfing di gudamsù di kenen. 20Taman ku nun to smafà fagu di gudamsù di Dwata gakuf i kdee fkah di tahan. 21Na ku nun to smafà fagu di Bong Gumnè Dwata gakuf Dwata i mnè di lam. 22Na ku nun to smafà fagu di langit, gakuf di safaan i gusudeng Dwata di langit na Dwata i sudeng di tahan.

23“Magakdo gamu dad tamdò i dad flalò blé Dwata na dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du tati gamu flingu gamu fye to. Galyu blé di Dwata i gasfalò alel balù di dad malnak bol utenyu. Kabay fbayàyu i dad mdatah nimò, dunan i tlu kibòyu i demeyu to, na i kakdo na kagsalig. Ani moon tooyu nimò, na fadlug fa i kimenyu i dademe flalò galyu nimen. 24Gamu salngad i dad butè gal malak dademe to! Snalàyu i dad malnak ngà langad mdà di ninumyu du fye landè magagsik ginumyu, bay gambet fanloyu baling i dad malbang lmanaf kamél magagsik, du nimenyu dad là ali mabtas di Dwata, bay fbayàyu dad mabtas.

25“Magakdo gamu dad tamdò i dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi. Fanlayam gamu kadang du tati gamu flingu gamu fye to fagu di klalòyu dee flalò, bay di lam nawayu too fnò klangong na klom. Salngad ku nalobyu di lwà i tabù na fligo, bay ditù di lam sana kagsikan. 26Butè gamu dad Farisi! Én fye nimòyu, funayu nalob di lam i tabù na fligo, na fagu déén, lê mlaneb di lwaan.

27“Magakdo gamu dad to tamdò i dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi. Fanlayam gamu kadang du tati gamu flingu gamu fye to. Gambet gamu i dad lbang galla fnintura bukay. Di lwà, too fye neye, bay knean ditù di lam too fnò tulan i dad to mati na i dad magagsik. 28Na salngad én i gamu kagkah du di kite i dad to, matlu gamu, bay di lam nawayu tati fnò i kaflingu na dee bung sasè.

29“Magakdo gamu dad tamdò dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi. Fanlayam gamu kadang du tati gamu flingu gamu fye to! Nimòyu i too fye baweh gulambang i dad tugad Dwata fnati, na fanseyu fnalas dad lbang i dad muna to matlu. 30Na én manyu, kun, ‘Ku mto gami di bang i dad gutambulito là gami magin mati i dad tugad Dwata. 31Na fagu di manyu én, nfunyu kadì na gamu bel i dad manò dad tugad Dwata! 32Na taman snikofyu sa i tatanbù i dad gutambulyu.’

33“Salngad gamu dad ulad na i gutambulyu ulad! Tan i kibòyu falwà i ktoy fye là gamu fanlayam di lanaw lifoh? 34Dekgu di gamu kadang i dad tugad Dwata, na dad to nun kfulung, na dad nun bong gnadè mdà

di Dwata. Na én nimòyu kadang fnati dademe, nlansang di krus dademe, na sankél dademe di lam i galyu gusatdò, na dluyu ale, balù nè banwe gumilala. ³⁵Na ani duenan én flayam blé Dwata di dad to manò i kdee dad to landè salà slame sulé di tahyu, mdà di kbanò ku Abél kel di kbanò Sakaraya i tingà Barakaya, i bnanòla di bleng i gumangamfù di Dwata na i gudamsù di kenen. ³⁶Tulengu gamu i kaglután, gamu dad to di bang ani mebe i kdee kaflayam di kbanò i kdee ani.”

I kalbong nawa Dyisas di dad to di syudad Dyérusalém

(Luk 13:34-35)

³⁷Na man Dyisas, “E gamu dad to di Dyérusalém, gamu dad to mati i dad tugad Dwata, na tmudà batu kel di kfati i dad saligan dekan di gamu! Tadee dulègu mayè samtifun gamu di ifatgu gambet i anuk mliton santifunan i dad unsuyan di dungan fafakan, bay là gamu mayè. ³⁸Na taman tngak gamu Dwata na falmo kadang i banweyu. ³⁹Du tulengu gamu, silangyu agu lèman teen ku takel i bang i kmanyu, ‘Nun kafye di to salu dini mebe i glal mdà di Amuito Dwata.’ ”

I kalmo i Bong Gumnè Dwata

(Mark 13:1-2; Luk 21:5-6)

24 ¹Na lamwà Dyisas di Bong Gumnè Dwata, na di kdaan fdadong di kenen dad gal mlalò kenen, na tdòla di kenen i kdee gumnè glam di Bong Gumnè Dwata. ²Na manan, “Hae, neyeyu i kdee ani, du tulengu gamu i kaglután, malbà sa kadang na landè batu gtagak di tagnè gugkahan du sdulè malbà kdeela.”

I dad samuk na dad kaflayam

(Mark 13:3-13; Luk 21:7-19)

³Na fles Dyisas di bulul dnagit Olib, na sudeng déén, na fdadong di kenen dad gal mlalò kenen di alò ale déén, na manla, “Tulenam gami ku kilen kagdohò i manam gine, na i tan ilè gugmadèmi i bang kasfuléam na i gusen i banwe.”

⁴Na tmimel Dyisas, manan, “Too gamu fgeye du fye là gamu mgebe i dad to tamdò kakakéng, ⁵du dee kadang dad to kel flingu mebe i dagitgu, manla, ‘Agu sa Krayst, i Mgalék Dwata.’ Na too dee dad to kadang mafgaw mdà di manla. ⁶Na lingeyu kadang nun dad kasfati mdadong di gamu na dad santulen gablà di kasfati di dademe banwe, bay nang gamu likò, du glut muna kel kdee ani, bay ise ku én gusen i banwe. ⁷Hae, du sfati kadang dad sahal to na i dad sahal banwe. Na mkel i kbitil na dad linol di dademe dad banwe. ⁸Kabay i kdee ani alò katbù i dad kaflayam, salngad di kagkah i libun maltien ku lyon lbanad i tianan, bay là fa kel i too katdukan.

9“Na di bang én, kanfè gamu i dad to na nebela gamu di dad ganlalla du fanlayamla, na fnatila gamu. Knang gamu nawa i kdee to du gamu dad togu. 10Na di bang én, nun dee to kmagol i kafaglutla di deg, na baling ale sangkal na snang nawa. 11Na dee kel dad to flingu tmugad i Tnalù Dwata, na fangawla dee dad to. 12Na du matnù i kdee sasè, taman tatno kasakdo i dee dad to. 13Kabay ku simto gamtayud kel di gusenán, galwà kenen. 14Na silang kel gusen i banwe ku tagatdò i Fye Tulen gablà di kagot Dwata di klamang banwe du fye mlinge kdee bung to di tah tanà i kaglukan.”

I dad ilè tamdadong gusen i banwe

(Mark 13:14-23; Luk 21:20-24)

15“Na teenyu kadang i too gamlikò gal falmo, tadag di Gumnè Dwata, dunan i gman Dwata fagu di tugadan Danyél. (Gamu masa ani, tooyu fandam du fye glabatyu.) 16Na ku teenyu i too gamlikò én, ku déén gamu di Dyudiya mila gamu di dad bulul. 17Na ku nun to déén di lwà nang kenen fusuk di gumnean du mwè balù i tan. 18Na salngad i to mimò di nligon, nang nan mulê funa du mwè i klawehan. 19Di bang én kadang, too magakdo i dad libun maltien na dad to nun malnak ngà tmutù. 20Taman too gamu dmasal du fye là kel i kilayu di bang ksasè tanà ku demen di Duh Kaftud. 21Hae, du balù tan ksasè i dad kaflayam mkel mdà di katbù i banwe kel di duh ani, landè gasngad di ksasè ani. 22Kabay fanfukal Dwata i klo i bong kaflayam ani, du ku là, landè to gtagak mto. I duenan fafukal i bang ani du too bong nawan i dad to tamgalékan.

23“Di bang én ku nun to mangman di gamu, ‘Neyeyu, dini Krayst, i Mgalék Dwata!’ ku demen, manan, ‘Ditù kenen!’ nang gamu faglut, 24du di bang én, dee to msut flingu na ale kun, Krayst, i Mgalék Dwata. Na man dademe, ale kun, tugad Dwata, bay ise. Na mimò ale dad bong tnikeng na dad ilè ktulusla, du ku nun kibòla kayèla ku mafgaw i kdee to balù i dad to mgalék Dwata. 25Tagmangu kdee ani di gamu di laan fa kel, taman fgeye gamu.

26“Na ku nun mangman di gamu, ‘Neyeyu, tadtù Krayst di banwe landè to mnè déén,’ nang gamu salu ditù. Na ku manla, ‘Neyeyu, dini di lam gusalbunin,’ nangyu fnaglut. 27Hae, du i kasfulégu kadang, agu i dnagit Tingà To, too teen gambet i silà magtuyal i klamang langit mdà di gusut i duh kel di gusdagan.

28“Too gdohò kdee i gmangu ani, du too glut i gal gman, ku nè gugilè i mati, déén sa i gustifun i dad wak du knaanla.”

I kagak i langit di kasfulè Dyisas

(Mark 13:24-27; Luk 21:25-28)

29Na man Dyisas, “Kafnge i dad kaflayam én,

mbaling kifu i duh,
 na là nan mneng i bulen,
 na tatek i dad blatik mdà di langit,
 na gasyat i kdee mnè di langit di tagnè dalanla.

³⁰“Kafnge én, msut di langit ilè kasfulê Tingà To, na sdulê mlanu dad to mdà di kdee banwe di tah tanà di kitela deg, i dnagit Tingà To, tufa di lam i labun di ksalugu dini magin i bong eneg na kneng mdà di kdatahgu. ³¹Kafnge én, nun bong uni i twang na dekgu i dad kasaligan Dwata ditù di kdee suluk i banwe du santifunla i kdee dad to mgalék Dwata mdà di kdee banwe dini di tah tanà.”

I fléd gablà di dad ilè i kasfulê Dyisas
(Mark 13:28-31; Luk 21:29-33)

³²Na man Dyisas, “Satu gugmadèyu kagkah i tanà di kayu fig. Ku tmubad na tambù dmoon gadèyu too mdadong nan i bang kafye tanà. ³³Na salngad én, ku tateenyu takel i dad ilè mangu gamu gine, gadèyu tamdadong nan i kasfulêgu, salngad ku tatadag agu di bà takab. ³⁴Tulengu gamu i kaglutun, kel kadang kdee ani di là fa mati i kdee dad to di bang ani. ³⁵Matlas i langit na tanà, bay là matlas i tnalùgu kel di landè sen.”

Landè to gmadè i duh kasfulê Dyisas
(Mark 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶“Kabay landè to gmadè i duh ku demen i too bang kasfulêgu, balù i dad kasaligan Dwata di langit ku demen deg, i Tingà Dwata, du alò Mà gmadè dun. ³⁷I kagkah i dad to di kasfulê i dnagit Tingà To, salngad i kagkah dad to di bang Nowa, ³⁸du di là fa kel i bong dunuk di dale landè fandam i dad to i fan kel, taman én nimòla kmaan, na minum, na mwè yaan, na fwèla yaan dad ngàla kel di kfusuk Nowa di bong awengan. ³⁹Silang ale gmadè, di kakel i bong dunuk i mlimas dale. Na gambet ani kagkah di kasfulêgu, agu i dnagit Tingà To. ⁴⁰Di kakelgu nun lwe to mimò di tanàla, na nwè satu, bay i satu mtagak. ⁴¹Nun lwe libun gmiling, na nwè satu, bay i satu mtagak.

⁴²“Taman too gamu fgeye du làyu gadè ku kilen i duh kasfulêgu, agu i Amuyu. ⁴³Ani fandamyu, ku tagadè i mfun gumnè i bang kakel i to tmaku, laan kudang bay fgeye du fye là gfusuk i to tmaku di gumnean. ⁴⁴Taman salngad gamu, too gamu fatlagad, du agu, i dnagit Tingà To, kel di bang i man nawayu ise fa bang kakelgu.”

I lwe bung salig fatan i kasfulê amula
(Luk 12:41-48)

⁴⁵Na man Dyisas, “Simto i salig too gsalig na too fulung? Dunan i salig gufagot i amun i dademe dad saligan, du fye nalelan dale i knaanla

ku tabang kablé dun. ⁴⁶Too nun kafye i salig di kakel i amun ku teenan kenen mimò i fimò kenen. ⁴⁷Tulengu gamu i kaglután, ku ani teenan, fagotan i saligan ani i kdee dad knunan. ⁴⁸Kabay, ku sasè baling i saligan ani, na manan di kton, ‘A, mlo fa kulè i amugu,’ ⁴⁹na tanbuan fatduk i dademen dad salig, na too kenen kmaan na minum di saféd i dad to flangal. ⁵⁰Na ku én nimoan, ani sa mkel di kenen. Samfulè i amun di bang i laan gadè dun na laan fandam ku kel. ⁵¹Na i kibò i amun kenen, toon fanlayam, na fakufan kenen di gaslok i dademe to flingu ale fye to, déén di gumlanula na gukminggat i kifanla.”

I fléd gablà di sfalò sawang libun

25 ¹Na fadlug Dyisas talù, manan, “Én guflingengu i kagot Dwata di bang kasfulègu, di sfalò sawang libun. Nwèla dad salòla, du snitongla i lagi sandeme. ²Lime ale i là fulung faldam, na lime fulung faldam. ³I lime là fulung faldam, nebela i salòla, bay landè nebela tñù fngalola. ⁴Kabay i dad libun fulung faldam nebela dad salòla na nun nebela tñù fngalo. ⁵Na du léét kel i lagi sandeme snitongla, taman kdeela malkudang na fles ale kudang.

⁶“Na di tngà butang, nun lingela tamlo, manan, ‘Takel i lagi sandeme. Lamwà gamu na snitongyu!’ ⁷Na mukat i dad sawang libun na fatlagadla i dad salòla. ⁸Na talù i lime libun là fulung faldam di dademela fulung faldam, manla, ‘Banléyu gami tukay fngaloyu du tafan mati dad salòmi.’

⁹“Kabay tmimel dad fulung faldam, manla, ‘Landè kibòmi du ken là gablà i fngalomi ku banlémi gamu. Mdà gamu salu di dad to fabli du mayad fngalo, fye nun salòyu.’

¹⁰“Taman tamdà ale mayad fngalo, na di slengla ditù takel i lagi sandeme. Na i lime sawang libun tagatlagad, magin salu di kasdeme. Na di kagfusukla tnakab sa i takab.

¹¹“Na là mlo takel i dademe sawang libun, na manla, ‘E Amu! Amu, begam nukà gami i takab!’

¹²“Kabay tmimel kenen, manan, ‘Tulengu gamu i kaglután, làgu gamu dilè!’ ”

¹³Na man Dyisas, “Taman too gamu fgeye du salngad gamu ani, làyu gadè i duh na i too bang kasfulègu.”

I fléd gablà di tlu salig

(Luk 19:11-27)

¹⁴Na man Dyisas, “Nun fa guflingengu i kagot Dwata di satu to fan mdà magu, na tlon i dad saligan na fagotan dale dad knunan. ¹⁵Di satu blén lime libu filak, na di satu lwe libu, na di satu mlibu. Én blén kat to i kalbong gaganan nagot. Na kafnge én, mdà kenen. ¹⁶I salig fagotan i lime libu gasil mdà na fagun filak di nimò, na i uléan lime libu. ¹⁷Na salngad

én kibò i to fagotan lwe libu filak, na i uléan lwe libu filak. ¹⁸Kabay i to fagotan mlibu filak tabalingan buni. Makol kenen di tanà na lbangan i filak tafagot amun kenen.

¹⁹“Na too mlo klo i amula mulê. Kakelan, neyen i filak tafagotan dad saligan. ²⁰Na i salig fagotan lime libu filak salu déen na blén i lime libu filak ulê i blé kenen. Na manan, ‘Amu, tafagotam deg lime libu filak, neyem ani i lime libu gatnùgu di filak blém deg.’

²¹“Na man i amun di kenen, ‘Too fye i nimoam! Too ge fye na gsalig. Too ge gsalig di tukay fagotgu ge, taman ani, fagotgu ge i bong. Fusuk ge dini, na fakuf ge di klehewgu.’

²²“Na lêman salu ditù i to fagotan lwe libu, na manan, ‘Amu, tafagotam deg lwe libu filak, neyem ani lwe libu gatnùgu di filak blém deg.’

²³“Na man i amun di kenen, ‘Too fye i nimoam! Too ge fye na gsalig. Too ge gsalig di tukay fagotgu ge, taman ani, fagotgu ge bong. Fusuk ge dini na fakuf ge di klehewgu.’

²⁴“Kafnge én, salu ditù di amun i to tafagotan i mlibu filak. Na manan, kun, ‘Amu, gadègu too ge labè. Hae, du kamtu ge ise ge fla, na galam nwè i ise ge fule. ²⁵Taman likò agu ge, na bunigu i filak fagotam deg di lam i tanà. Neyem, ani filakam!’

²⁶“Na én man i amun di kenen, ‘Too ge sasè na mataka! Man nawam kadi kantugu i ise deg fla na nwègu i ise deg fule. ²⁷Na kan ku laam kah i filakgu di bangku du fye gasfulê di deg na nun tingaan?’

²⁸“ ‘Nwèyu di kenen i mlibu, na bléyu di salig i nun sfalò libu. ²⁹Du ku simto to gsalig di fagotgu kenen, tananùgu i fagotgu du fye too bong. Kabay ku simto là gsalig, nawì di kenen balù i tukay tafagot di kenen.ⁱ

³⁰Na i salig landè gukmamu batyu ditù di lwà di gukmifun, déen di gumlanun na gukmingat i kifanan.’ ”

I kukum Dyisas i dad to di kasfuléan

³¹Na fadlug Dyisas talù, manan, “Di kasfulègu kadang, agu i dnagit Tingà To gagin i bong kdatahgu, magin deg i dad kasaligan Dwata. Na di bang én, sudeng agu di gusudeng i mdatah harì. ³²Na i kdee dad to di tah tanà santifun di kanfegu. Na sansahalgù ale gambet i to mifat i bilibili ku sansahalan i dad bilibili di dad kambing. ³³Én dad to matlu flingengu di bilibili fkahgu gsen di kwanangu, na i dad là matlu flingengu di dad kambing fkahgu gsen di ibenggu.

³⁴“Kafnge én, agu, i Harì, talù agu di dad to gsen di kwanangu, mangu, ‘Gamù, dad gamdawat i kafye màgu, salu gamu dini di deg, na

---

ⁱ 25:29 Satu kubad ani dunan: Du i to nun, tananù i nfunan, bay i to landè alì, nawì balù i tukay di kenen.

dnawatyu i kagot tagaan gamu mdà di kgimò i banwe. ³⁵Gdawatyu ani du di kbitilgu tafankaanyu agu, di kalinumgu tafninumyu agu, di là kdilèyu deg tafyakyu agu di gumnèyu, ³⁶di klandè klawehgu, tabanlèyu agu, di knun tdukgu, tanifatyu agu, di bnilanggù agu tanlauyyu agu.’

³⁷“Na smalek i dad to matlu, manla, ‘Amu, kilen kitemi ge bitil na fankaanmi ge, ku demen malinum, na fninummi ge? ³⁸Kilen là kdilèmi ge na fyakmi ge di gumnèmi? Kilen klandè klaweham na banlémi ge? ³⁹Na kilen kitemi ge nun tduk ku demen bnilanggù na nlauyimi ge?’

⁴⁰“Na agu, i Hari, tmimel agu, mangu, ‘Tulengu gamu i kaglutu, ku tan i nimòyu di satu flanekgu balù ku too mdanà to, salngad ku di deg i gumimòyu dun.’

⁴¹“Kafnge én, ani mangu di dad to gsen di ibenggu, ‘Fawag gamu di deg, gamu dad to sasè tanukum Dwata. Ditù gamu di lanaw lifoh landè gumatin tatagà Dwata du gumlayam ku Satanas na dad kasaliganan, ⁴²du di kbitilgu làyu agu fankaan, na di kalinumgu làyu agu fninum. ⁴³Di là kdilè deg làyu agu fyak di gumnèyu. Di klandè klawehgu làyu agu banlé. Di knun tdukgu na bnilanggù agu, làyu agu nlauy.’

⁴⁴“Na i dad to én kadang, smalek ale, manla, ‘Amu, kilen kitemi ge bitil, demen malinum, demen di banwe landè dmiè ge, demen landè klaweh, demen nun tduk, ku demen bnilanggù, na làmi ge ttabeng?’

⁴⁵“Na tnmelgu ale kadang, mangu, ‘Tulengu gamu i kaglutu, ku tan i làyu nimò di dad flanekgu balù too mdanà to, salngad ku làyu nimò di deg.’ Én mangu di dale.

⁴⁶“Na i dad to én, ditù gusalula di gumaflayamla landè sen, bay i dad to matlu banlé ale nawa landè sen.”

I fan nimò di ku Dyisas

(Mark 14:1-2; Luk 22:1-2; Dyan 11:45-53)

26 ¹Di kafnge Dyisas tamdò i kdee ani, manan di dad gal mlalò kenen, ²“Gadèyu lwe duh ani i fista Duh Kaglius, na agu, i dnagit Tingà To, blé di agot i dad to du fye nlsangla di krus.”

³Na di bang kman Dyisas ani stifun i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu déén di bong gumnè Kayafas, i gumdatah i dad bà di Dwata. ⁴Stulen ale ku tan i fye kibòla kamfè ku Dyisas du fye fnatila kenen di landè to gmadè dun. ⁵Kabay manla, “Nangito nimò ani di bang i fista du ken flabè i dee dad to na too ale smamuk.”

I kakok satu libun i fangbun di ulu Dyisas

(Mark 14:3-9; Dyan 12:1-8)

⁶Na déén Dyisas di tukay banwe Bétani di gumnè Simon, i to tanfig. ⁷Na di slengla kmaan, nun satu libun kel déén mebe sabuy batu fnò fangbun too mabtás, na kokan ani di ulu Dyisas. ⁸Kite i dad

gal mlalò ku Dyisas i nimoan, flabè ale. Na manla, “Kan ku falmon i fangbun? ⁹Fye fa ku fablin, du bong gwean fakay blé di dad to landè.”

¹⁰Kabay gadè Dyisas i manla, taman manan di dale, “Kan ku snamukyu libun ani? Du too fye nimoan di deg. ¹¹Gal nun dad to landè di safédyu fakayyu ttabeng, bay deg, là agu mlo mnè di safédyu. ¹²Di kakokan i fangbun gine di deg, falan fatlagad lawehgu du lbang. ¹³Na tulengu gamu i kaglutu, balù nè gutamdò i Fye Tulen gablà di deg di tah tanà ani, lê tulen nimò libun ani du fye gafaldam kenen.”

I kafakfè Dyudas ku Dyisas

(Mark 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴Kafnge én, nun satu di dad sfalò lwe to gal mlalò ku Dyisas dnagit ku Dyudas Iskariyot salu di dad ulu i dad bà di Dwata, ¹⁵na manan, “Tan bléyu deg ku blégu di gamu Dyisas?” Na bléla kenen tlu falò batù filakla salafi. ¹⁶Na mdà di bang én, mngabal Dyudas i kfagu mlé ku Dyisas di agotla.^j

I sangal kakaan ale Dyisas di Duh Kaglius

(Mark 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Dyan 13:21-30)

¹⁷Di tnanin duh i Fista i Kakaan i Fan Landè Falnok Dun, fdadong dad gal mlalò ku Dyisas di kenen, na smalek ale, manla, “Nè kayeam gufatlagadmi knaan di Duh Kaglius?”

¹⁸Na man Dyisas di dale, “Salu gamu di satu to mnè di syudad, na manyu di kenen, ‘Man i To Tamdò takel i bangan gdohò i kdee tagmanan, na én gukmaan knaan i Duh Kaglius di gumneam magin dad gal mlalò kenen.’ ” ¹⁹Na nimenla i kdee gman Dyisas di dale. Na ditù gufatlagadla knaanla i Duh Kaglius.

²⁰Na di butang én, sudeng Dyisas na dad sfalò lwe gal mlalò kenen du kmaan. ²¹Na di slengla kmaan, talù Dyisas, manan, “Tulengu gamu i kaglutu, nun kadang satu di gamu mangkal deg di fati.”

²²Na too mlidù nawala, na kat satu dale smalek kenen, manla, “Amu, agu kè i manam?”

²³Na tmimel Dyisas, manan, “I to msong deg, én mangkal deg. ²⁴Too glut, agu i dnagit Tingà To, gsalu di fati salngad i tagsulat gablà di deg. Kabay too magakdo kadang i to mangkal deg. Fye fa baling di to én ku laan sut.”

²⁵Na talù Dyudas, i mangkal ku Dyisas, manan, “Amu, agu dé i mangkal ge?” Na man Dyisas, “Tamanam sa.”

---

^j 26:16 Satu kubad ani dunan: mngabal Dyudas i kfagu mangkal kenen.

I kfafaldam Dyisas i kfatin fagu di fan na ninum
(Mark 14:22-26; Luk 22:15-20; 1 Korintu 11:23-25)

²⁶Na di slengla kmaan, nwè Dyisas i fan, na funa dmasal mlé fye di Dwata, na snatngaan na blén di dad gal mlalò kenen, manan, “Nwèyu ani, na knaanyu du ani lawehgu.”

²⁷Kafnge é, nwean i ninum, na mlé fye di Dwata, na blén di dale, manan, “Sansinumyu ani, kdeeyu, ²⁸du ani litègu falohgu du fye nlfet Dwata dad salà i dee dad to, du litègu i kaglut di falami dalan i fakang Dwata falwà i dad to. ²⁹Na tulengu gamu, là agu lêman minum i nimum^k ani kel di duh ksatuito lêman di kagot i Màngu na minum ito i falami binu.”

³⁰Kafnge é nmlingag ale i satu lingag dmayen Dwata na kafngela mlingag mdà ale salu di bulul Olib.

I kfgadè Dyisas gablà di ktagak dad mlalò kenen
(Mark 14:27-31; Luk 22:31-34; Dyan 13:36-38)

³¹Na talù Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, “Kadang butang ani, kdeeyu baling mila na tmagak deg, du man Dwata di Tnaluan, manan, ‘Fnatigu i to gal mifat dad bilibili, na sbalét dad bilibilin.’

³²Kabay ku tamték agu mdà di fati, muna agu di gamu salu di Galili.”

³³Na man Fiter di ku Dyisas, “Balù mila i kdee dademe, bay làta ge tagak.”

³⁴Na man Dyisas di ku Fiter, “Tulengu ge i kaglut, kadang butang ani, di là fa kamleet i anuk, tmulen ge tlu dulê i laam agu dilè.”

³⁵Kabay man Fiter, “Balù ku mati agu magin ge, là agu tmulen kéng i là agu dmiè ge.” Na salngad i man kdee dad gal mlalò ku Dyisas.

I kdsal Dyisas di Gétsémani
(Mark 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶Na fadlug ale Dyisas salu di satu tanà dnagit Gétsémani, na manan di dad gal mlalò kenen, “Sudeng gamu dini di lamgu dmasal ditù.” ³⁷Na faginan Fiter na i lwe dad ngà Sébidi salu di gudmasalan. Na tambù é too mliù na too msamuk nawan. ³⁸Na manan di tlu magin kenen, “I klidù nawagu ani too blat gambet tafan agu mati. Mnè gamu dini, na too gamu fgeye dmeme deg.”

³⁹Na salu kenen di là too mawag, na tatì kenen lamfan di tanà na dmasal, manan, “E M, gaganam i kdee, taman begam nwè i kaflyam fangu agu ani. Kabay balù é i deg knayè, toom dnòhò i ge knayè.”

^k 26:29 I ninum ani, dunan satu binu nimò mdà di yéél i bunge grép.

⁴⁰Kafngen dmasal, samfulê kenen di dad gal mlalò kenen faginan gine, na teenan ale kudang. Na snalekan Fiter, manan, “Là ge kè gamtayud fgeye dmeme deg balù là mlo alò? ⁴¹Too gamu fgeye na dmasal fye là gamu fisan di tilew, du balù mayè i nawayu mimò fye, bay nun klungay i lawehyu mimò dun.”

⁴²Na lêman samfulê Dyisas di gudmasalan, na manan, “E Mâ, ku landè kibò mwè i kaflayam fan kel ani silang ku nagugu, fye ku gdohò i ge knayè.”

⁴³Na lêman kenen samfulê na lêmanan ale teen gkudang du too ale malkudang. ⁴⁴Na lêman ale tngak Dyisas, na dmasal di gatlung dulê na salngad i manan.

⁴⁵Na lêman samfulê Dyisas di safédla, na manan di dale, “Tan, kudang gamu fa na ftud? Neyeyu, takel i bang kablè deg, i dnagit Tingà To, di agot i dad to gamsalà. ⁴⁶Mték gamu du mdà ito. Neyeyu, tadini i to mangkal deg.”

I kafè ku Dyisas

(Mark 14:43-50; Luk 22:47-53; Dyan 18:3-12)

⁴⁷Di slengan fa talù takel Dyudas, satu di sfalò lwe gal mlalò kenen. Na too dee dad to magin kenen mebe dad sundang na dad bunal. Tamdek dale i dad ulu dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu. ⁴⁸Na nun ilè tatulen i to mangkal di dad to faginan kamfè ku Dyisas, manan, “I to nalakgu kadang, én i to fanngabalyu. Kanfèyu kenen!”

⁴⁹Taman kakel ale Dyudas déén, gasil kenen fdadong di ku Dyisas, manan, “E Amu!” Na nalakan Dyisas.

⁵⁰Na man Dyisas di kenen, “Lew, fnaflalam i kayeam nimò.”

Kafnge én, fdadong i dad to magin ku Dyudas, na kanfèla Dyisas na toola nafas. ⁵¹Kabay satu to magin ku Dyisas nsoan i sundangan, na tniben i lifan i gumdatah dad bà di Dwata, na masfek i bali klingen.

⁵²Na man Dyisas di to én, “Fuléam di lumaan i sundangam du ku simto to magot tek, mati fagu di tek. ⁵³Laam kè gadè ku mni agu tabeng di Mâgu Dwata, feben sa dini dee libu dad kasaliganan du tmabeng deg? ⁵⁴Kabay ku én i nimògu, là gdohò i kdee gman Dwata di Tnaluan gablà di gnagugu.”

⁵⁵Na talù Dyisas di dee dad to kamfè kenen, manan, “Kan, to tmaku agu kè du mebe gamu sundang na bunal di kafèyu deg? Klit duh sudeng agu tamdò di Bong Gumnè Dwata na làyu agu kanfè. ⁵⁶Kabay én duen mgimò kdee ani du fye gdohò i tagsulat dad tugad Dwata.”

Na di kman Dyisas ani i kdee dad gal mlalò kenen tngakla kenen na mila.

I kebe ku Dyisas di muna i mdatah mukum dad Dyu

(Mark 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Dyan 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Na i dad to kamfè ku Dyisas nebela kenen di bong gumnè Kayafas, i gumdatah di dad bà di Dwata. Na tastifun déén i dad to gal mukum,

dunan dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i dad tua gal mebe dad Dyu. ⁵⁸Na mlalò Fiter kel di nasel i bong gumnè i gumdatah i dad bà di Dwata, bay fawag di fulé. Kakelan déén fusuk kenen na fasbool sudeng di saféd i dad to munung du fye gadean i mkel di ku Dyisas.

⁵⁹Na i dad ulu di dad bà di Dwata na i dademe ganlal gal mukum tastifun déén, mngabal ale kfagu fsalà ku Dyisas, balù là glut, gumdàla mati kenen. ⁶⁰Kabay balù too dee tmulen kakakéng gablà di ku Dyisas knean landè teenla salaan. Kabay di gusenán nun lwe to salu di muna, ⁶¹na manla, “Én gman i to ani, ‘Gagangu lambà i Bong Gumnè Dwata na lêman ftadag dun di lam tlu duh.’”

⁶²Kafnge énn, tadag i gumdatah i dad bà di Dwata na snalekan Dyisas, manan, “Landè kè timelam di kdee tulenla salaam ani?” ⁶³Kabay là tmimel Dyisas balù landè salaan.

Taman lêman talù i gumdatah dad bà di Dwata di kenen, manan, “Fagu di dagit Dwata too mto, smafà ge, na tulenam gami ku ge i Mgalék Dwata, dunan i Tingaan?”

⁶⁴Na man Dyisas di kenen, “Tagmanam sa! Kabay tulengu gamu, di fulé duh teenyu agu, i dnagit Tingà To, sudeng di kwanan i mdatah ganlal, dunan Dwata Too Mtulus, di ksalugu dini di lam i labun mdà di langit!”

⁶⁵Na di kaklinge gumdatah i dad bà di Dwata i gman Dyisas ani, knaséan klawehan du ilè knangan i man Dyisas, na manan, “E tay, tafsalngadan kton di Dwata! Landè kamuito dademe to mlé kenen salà, du talingeyu kafalmon Dwata. ⁶⁶I tan sa kukumyu kenen?”

Na tmimel i dademen, manla, “Gablà kenen fnati.”

⁶⁷Kafnge énn, dnulàla i baweh Dyisas, na snuntukla, na dademe snafangla matan na snamfakla, ⁶⁸na manla, “Na ge, Mgalék Dwata, manam sa kun ku simto smamfak ge!”

I kbalew Fiter

(Mark 14:66-72; Luk 22:56-62; Dyan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Na ditù fa gusudeng Fiter di nasel i gumnè. Na fdadong di kenen satu libun gal dek i gumdatah i dad bà di Dwata, na manan, “Ge i satu gal magin ku Dyisas mdà di Galili.”

⁷⁰Kabay baling malew Fiter di muna i kdee dad to déén, manan, “Làgu gadè i manam.”

⁷¹Na salu Fiter di bà gufusuk i nasel. Na lêman nun libun gal dek mite kenen, na manan di dad to déén, “To ani satu gal magin ku Dyisas mdà di Nasarét.”

⁷²Kabay lêman malew Fiter na smafà, na manan, “Làgu dilè i to énn!”

⁷³Na di là mlo nun dademe dad to tadag déén fdadong di ku Fiter, na manla, “Too glut sa, ge i satu di dale du dilèmi du mahal uni taluam.”

⁷⁴Na lêman kenen tambù smafà, manan, “Fanlayam agu i Dwata ku tmulen agu kéng. Làgu dilè i to én!”

Na di kmanan én, kamleet i anuk, ⁷⁵na gafaldam Fiter i gman Dyisas di kenen, “Di là fa kamleet i anuk tatmulen ge tlu dulê laam agu dilè.” Na lamwà kenen na too mngel.

I kebela ku Dyisas di muna Filat

(*Mark 15:1; Luk 23:1-2; Dyan 18:28-32*)

27 ¹Na di too flafus stifun i kdee dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu du stulen ku i tan kfagula fafati ku Dyisas. ²Na én nimòla, fbakusla kenen na nebela di ku Filat, i gubirnadador, du fukumla kenen.

I kfati Dyudas

(*Dad Nimò 1:18-19*)

³Na Dyudas, i mangkal ku Dyisas, di kgadean too glut tanukum Dyisas di fati too kenen msal, na fuléan i tlu falò batù filak salafi di dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu, ⁴manan, “Gamsalà agu di kablègu i to landè salà di fati.”

Na tmimel ale, manla, “Landè labetmi gami. Ge salà én!”

⁵Taman bat Dyudas i filak tablèla kenen di lam i Bong Gumnè Dwata na mdà. Na fles kenen mikat lial.

⁶Na di kuku i dad ulu di dad bà di Dwata i filak tabat Dyudas, manla, “Mlafà ito i flalò Mosis ku fkahito filak ani di gal gumusek filak di Bong Gumnè Dwata, du ani bayad i kfati satu to.” ⁷Taman stulen ale i fye kfagula dun. Na bnayadla satu tanà i gal gumimò kulang tanà du fye gulambangla i dad to magu mdà di mahal banwe, ku mati ale déén.

⁸Taman én dagit i tanà én kel di duh ani, dunan i Tanà Litè. ⁹Taman gdohò sa i gman Dyérimaya i tugad Dwata, manan,

“Nwèla i tlu falò batù filak salafi,
i btas knayè dad bel Israél di kbayadla kenen.

¹⁰Na én i bayadla i tanà gumimò kulang tanà,
du én i flau Amugu deg.”

I ksalek Filat ku Dyisas

(*Mark 15:2-5; Luk 23:3-5; Dyan 18:33-38*)

¹¹Na tadag Dyisas di muna Gubirnadador Filat, na smalek Filat, manan, “Ge kè Harì i dad Dyu?”

Na man Dyisas, “Tagmanam sa.” ¹²Kabay laan tnmel i kdalam dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu.

¹³Taman man Filat di kenen, manan, “Man, laam kè linge i kdee dalamla ge?”

¹⁴Kabay là tmimel Dyisas balù tan i dalamla kenen, na taman too tikeng i gubirnadòr.

I kafalwà ku Barabas na kfati ku Dyisas
(*Mark 15:6-15; Luk 23:13-25; Dyan 18:39–19:16*)

¹⁵Na klit fali di bang i fista Duh Kaglius, i tagne nimò Filat falwaan satu to bnilinggù, ku simto knayè i dad Dyu, én i falwaan. ¹⁶Na di bang én, nun satu to bnilinggù dnagit ku Barabas too mdengeg mdà di dad mgimoan. ¹⁷Taman di kagastifun i kdee dad to, snalek ale Filat, manan, “Simto kayèyu falwàgu gamu, Barabas ku demen Dyisas, i dnagit Krayst?” ¹⁸Én duenan smalek, du gadè Filat i duen dad ulu i dad Dyu mebe ku Dyisas di kenen du mingà nawala ku Dyisas.

¹⁹Na di sleng Filat sudeng di gal gumukum nun febe i yaanan kenen fngewe, manan, “Nangam fanlayam i to én, du landè salaan. Hae, du malbutang kamna agu na too msamuk i nawagu gablà di kenen.”

²⁰Kabay i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe i dad Dyu banlétla i dad to fye fnila di ku Filat falwà Barabas na fnati Dyisas.

²¹Na lêman ale snalek Filat, manan, “Simto di lwe to ani kayèyu falwàgu di gamu?”

Na manla, “Barabas!”

²²Na smalek Filat, manan, “Na tan i kibògu ku Dyisas, i dnagit Krayst?”

Na tmimel kdeela, manla, “Flansangam di krus!”

²³Na smalek Filat, manan, “Kan? Tan i salaan?”

Kabay baling matnù i kakitla, manla, “Flansangam kenen di krus!”

²⁴Taman gadè Filat landè kiboan, du baling tambù nan mimò samuk i dad to. Na taman mwè kenen yéél na naloban i kmalan di muna i kdee dad to, na manan, “Ise deg tmimel di kfati i to ani. Déén i litan di gamu kmal.”

²⁵Na tmimel i kdee dad to, manla, “Hae, gami na dad belmi i tmimel gablà di kfati i to ani.”

²⁶Na taman nagin Filat i knayè dad Dyu, na falwaan Barabas di dale. Kabay Dyisas, funan too faskél, na kafnge én, blén di dad sundalun du flansang di krus.

I kadoy i dad sundalu ku Dyisas
(*Mark 15:16-20; Dyan 19:2-3*)

²⁷Na i dad sundalu, nebela Dyisas di lam i bong gumnè Filat. Na santifunla i kdee dademe sundalu di glibutan. ²⁸Na nlusla dad klawehan na falsakla kenen i klaweh fulè, du fagbetla kenen hari. ²⁹Na nlikinla dad walad nun sual, na sukubla di ulun du nimòla kyangenan. Na fagotla kwananan satu tugad gambet i gal nagot i dad hari. Kafnge én, lkud

ale di munan, du snilola, manla, “Too ge mlawil Harì i dad Dyu.” ³⁰Na sandulàla kenen na nwèla lêman i tugad gine du skélla di ulun. ³¹Di kafngela smilo kenen lêmanla nlus i klaweh tafalsakla kenen, na falsakla lêman i tagne klawehan. Na kafnge én, nebela kenen di gumlansangla di krus.

I klansang ku Dyisas di krus

(Mark 15:21-32; Luk 23:26-43; Dyan 19:17-27)

³²Di kalwàla di Dyérusalém, gsitongla i satu lagi dnagit ku Simon mdà di banwe Sirini, na gnagala mebe i krus Dyisas.

³³Na salu ale di tukay bulul dnagit Golgota. Na i gumtatek Golgota, dunan banwe i tulun ulu. ³⁴Kakella ditù banléla kenen binu sanbool bulung féét, bay di kagneman dun, laan fles ninum.

³⁵Na kafngela mlansang kenen di krus, sansalella i klawehan fagu di kasbunut du neyela ku simto i dad gamfun dun. ³⁶Kafnge én, sudeng ale déén na nunungla kenen. ³⁷Na nun sulat tmulen i salà dalamla kenen fkahla di tah i ulun, manan, “Ani Dyisas, Harì i dad Dyu.”

³⁸Na nun lwe to tmaku nlansangla di saféd Dyisas satu gsen di kwananan na satu gsen di ibengan. ³⁹Na i dad to magu mlius déén toola snilo Dyisas na kmiling ale du fannguléla kenen, ⁴⁰manla, “Ge kun, i to gmagan lambà i Bong Gumnè Dwata na lêman ftadag dun di lam tlu duh, taman falwaam i ktom ku gaganam. Ku ge i Tingà Dwata, tufa ge mdà di krus!”

⁴¹Na salngad nimò i dad ulu di dad bà di Dwata, na dad tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na dad tua gal mebe dad Dyu, snilola kenen, ⁴²manla, “Galan falwà i dademe dad to, bay i kton laan gagan falwà. Kenen kun, i Harì di Israél! Ku gtufa kenen di krus, faglut ito di kenen. ⁴³Smalig kenen di Dwata du manan kenen Tingà Dwata. Na neyeito ku mayè Dwata falwà kenen!”

⁴⁴Na balù i dad tmaku nlansang di safédan smilo kenen.

I kfati Dyisas

(Mark 15:33-41; Luk 23:44-49; Dyan 19:28-30)

⁴⁵Na mdà di ltu i duh mbaling kifu di klamang banwe kel di tngà masol i duh. ⁴⁶Na mdadong di tngà masol i duh falbong Dyisas taluan, manan, “Iloy, Iloy, lama sabaktani?” I gumtatek ani dunan, “E Dwatagu, Dwatagu, tan i duenam tmagak deg?”

⁴⁷Na nun dad to tadag déén mlinge i talù Dyisas, na balingla man, “E tatlon llaydya.”

⁴⁸Na nun satu to déén faflal lamnab i galla fsaf yéél di masam binu, na fkahan di tukè i kayu, na ulukan di ku Dyisas fye ninuman. ⁴⁹Kabay man i dademe, “Tayò fa, neyeito funa ku salu dini llaydya du falwà kenen.”

⁵⁰Na lêman falbong Dyisas i taluan na fles mati.

⁵¹Na salngan én, i bong kurtina déén di lam i Bong Gumnè Dwata matngà kasè mdà di tah kel di dungan. Na mlinol i tanà, na bgang dad malbang batu. ⁵²Mgukà i dad gulambang, na mték mdà di fati dee dad muna to faglut di Dwata. ⁵³Lamwà ale fdu di lam dad lbang na kafnge i kték Dyisas salu ale di Dyérusalém, na dee dad to mite dale.

⁵⁴Na i kafitan dad sundalu na dad sundalu magin kenen di kunungan ku Dyisas, lyola i bong linol, na teenla i kdee mkel, taman too ale likò, na manla, “Too glut, kenen i Tingà Dwata.”

⁵⁵Na nun fa dee libun ditù di gumawagan du beg ale meye ku Dyisas. Tagnè ale magin ku Dyisas mdà di Galili du galla kenen tnbang. ⁵⁶Na gakuf di dad libun ani, Méri Magdalin, na Méri i yè Dyém na Dyosif, na yè i dad ngà Sébidi.

I kalbang ku Dyisas

(*Mark 15:42-47; Luk 23:50-56; Dyan 19:38-42*)

⁵⁷Di tafan kasdaf i duh kel déén satu lagi i nun bong knun mdà di banwe Arimatiya dnagit ku Dyosif, na kenen satu gal mlalò ku Dyisas. ⁵⁸Na salu kenen di ku Gubirnadador Filat du fnin i laweh Dyisas du lbang. Na mdek Filat, fye blé lawehan di ku Dyosif. ⁵⁹Taman nwè Dyosif i lawehan mdà di krus, na nlabédan falami safut bukay, ⁶⁰na fkahan di kenen gulambang i falamin nsol di lfidas di gugdak i bulul. Kafnge én, flulidan déén satu bong batu du nsangan i bà gufusuk i lbang, na mdà kenen. ⁶¹Na Méri Magdalin na i satu Méri sudeng mdadong déén meye i nimòla di gulambang ku Dyisas.

I kfunungla i lbang Dyisas

⁶²Di tmadol duh, dunan i Duh Kaftud, salu i dad ulu i dad bà di Dwata na dad Farisi di ku Filat. ⁶³Na manla, “Gafaldammi nun man i to gal mgaw atù di là fa mati, manan, ‘Ntéku agu di gatlung duh.’” ⁶⁴Taman fye ku toom funung i lbangan kel di gatlung duh, du ken tnaku i dad mlalò kenen i lawehan, na kafnge én, tatila man di dad to, tamtéku kenen mdà di fati. Na baling matnù fa kafgawla i dad to mdà di kéngla ani di muna kafgawla.”

⁶⁵Taman man Filat di dale, “Na, faginyu ditù dad to munung, na tooyu fanse kafgagidyu i lbang.” ⁶⁶Na taman salu ale di lbang Dyisas du fangagidla. Fankahla i gafgat di batu sang i lbang gudmilèla ku nun mutik dun. Na tnagakla déén dad to munung.

I kték Dyisas mdà di fati

(*Mark 16:1-10; Luk 24:1-12; Dyan 20:1-10*)

28 ¹Kafnge i Duh Kaftud di too flafus Linggu, mdà ale Méri Magdalin na i satu Méri salu di lbang du neyela.

²Na nun bong linol du nun kasaligan Dwata fdanà mdà di langit, na flulidan i bong batu sang i lbang, na sudeng kenen di tahan. ³Gambet silà i kbawehan na too bukay i klawehan. ⁴Na i dad to munung i lbang tatì ale kankal mdà di klikòla kenen, na gambet ale i dad to mati.

⁵Kabay man i kasaligan di lwe libun, “Nang gamu likò. Gadègu én fanngabalyu Dyisas, i tanlansangla di krus. ⁶Talaan dini du tamték mdà di fati, gambet i tagmanan di gamu. Salu gamu dini na neyeyu i gufilèla kenen, ⁷na gasil gamu salu di dad gal mlalò kenen, na tnulenyu ale tamték kenen mdà di fati, na tamuna kenen di gamu salu di Galili. Ditù gusmitèyu kenen. Én sa i tulengu gamu.”

⁸Taman gasil mdà i dad libun mdà di lbang na likò ale, bay too ale lehew. Na sadlu ale du fye tnulenla i dad gal mlalò ku Dyisas. ⁹Na tatì ale snitong Dyisas, na manan, “I ktanak nawa samnagin gamu!” Na fdadong ale di kenen na nagotla i dad blian, na mangamfù ale di kenen. ¹⁰Na man Dyisas di dale, “Nang gamu likò, ditù gamu di dad flanekgu, na dekyu ale salu di Galili na ditù gusmitela deg.”

I tulen dad sundalu munung i lbang

¹¹Na di sleng i dad libun magu, nun di dad to munung i lbang salu di syudad, na tnulenla dad ulu i dad bà di Dwata i kdee tamkel. ¹²Taman dad ulu i dad bà di Dwata, snitela dad tua i dad Dyu du stulen ale ku tan i kibòla. Na banléla dad to munung bong filak, ¹³na manla, “Tnulenyu i dad to, i laweh Dyisas tnaku i dad mlalò kenen di butang di lammi kudang. ¹⁴Na ku linge i gubernador ani, gami fafye stulen di kenen du fye laan flabè gamu.” ¹⁵Taman nwè i dad munung i filak na nimenla i gman di dale. Na i tulen i dad ulu dad Dyu tatoo mbel di dad Dyu kel di duh ani.

I kfite Dyisas i kton di dad gal mlalò kenen

(Mark 16:14-18; Luk 24:36-49; Dyan 20:19-23; Dad Nimò 1:6-8)

¹⁶Na salu i dad sfalò satu gal mlalò ku Dyisas ditù di Galili di bulul i tagman gufsalu Dyisas dale. ¹⁷Na di kitela kenen, mangamfù ale di kenen, bay nun di dale lwe nawala. ¹⁸Na fdadong Dyisas di dale, na manan, “Tagablé di deg i kdee glal di tah langit na di tah tanà. ¹⁹Taman salu gamu di dad to di kdee dad banwe di tah tanà, na flalòyu ale deg. Na bnunyagyü ale di dagit Dwata Mà, na i Tingà, na i Mtiu Tulus. ²⁰Na tdòyu ale mimen kdee flalògu gamu. Na nangyu glifet samnagin agu gamu kel di gusen i banwe.”